

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai és Művelődési Programja

Jóváhagyva a tantestület által: 2017. augusztus 30 - án

Tartalomjegyzék:

Tartalomjegyzék:	2
Beköszöntő	5
I. HELYZETELEMZÉS.....	7
1. Törvényi háttér	7
2. Jogi státusz (Alapító okirat).....	8
3.1. Az intézmény létszámadatai.....	10
3.2. Az intézmény tanulócsoportjai	10
3.3. A nyitott iskola - a szülők elvárásai.....	12
3.4. A munkaközösségek véleménye.....	12
4. Hagyományok, eredmények.....	13
4.1. Hagyományok, kiemelt területek	13
4.2. Eredmények.....	15
5. Az intézmény kapcsolatai.....	16
5.1. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködése	16
5.1.1. A szülők tájékoztatásának formái	16
5.1.2. A szülők és a pedagógusok kapcsolattartásának formái.....	17
5.1.3. A szülő az intézmény közéletében.....	17
5.1.4. Tanulói részvétel az iskolai szervezetben	18
5.2. Az intézmény társadalmi kapcsolatai	19
II. NEVELÉSI PROGRAM.....	20
1. Küldetésnyilatkozat	20
2. Az intézmény stratégiája.....	21
2.1. Az intézmény pedagógiai alapelvei és értékei	21
2.1.1. Pedagógiai alapelveink.....	21
2.1.2. Pedagógia értékeink	22
2.1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei	23
2.2. Az intézmény legfontosabb funkciói	26
2.2.1. A tanulás tanítása - az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása	26
2.2.1.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése	27
2.2.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése.....	27
2.2.1.3. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatásának segítése.....	28
2.2.2. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés – érték közvetítés	29
2.2.3. Énkép – önismeret - személyiségfejlesztés	29
2.2.3.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	30
2.2.4. A testi és lelki egészséges életmódra nevelés - a családi életre nevelés	30
2.2.4.1. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	31
2.2.4.2. A tanulók egészségügyi felügyeletével és fizikai állapotával összefüggő feladatok.....	33
2.2.5. Környezeti (környezetvédelmi) nevelés.....	34
2.2.6. Pályaorientáció.....	34
2.2.7. A szociális ellátás biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése	35
2.2.8. Hon és népismeret – a közösségfejlesztés	36
2.2.8.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	37
2.2.9. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	38
2.2.10. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	38
2.2.11. Gazdasági nevelés	39
2.3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	39
2.4. A pedagógiai program megvalósítását segítő eszközök	40
2.5. Ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszer	40
2.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	40
2.7. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	42
3. Egészségnevelési program.....	43
3.1. Az egészségvédelem kiemelt témakörei.....	43
3.2. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	43
3.2.1. Iskolai étkeztetés.....	44
3.2.2. Mindennapos testmozgás.....	44
3.2.3. A személyiség fejlesztése	45

3.2.4. Az antihumánus szenvedélyek kérdése, a drogvédelem	45
3.2.5. A fogyasztóvédelem kérdése	47
3.2.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	48
4. A környezeti nevelés programja	49
4.1. Környezeti nevelésünk célja	49
4.2. Helyzetkép, helyzetelemzés	49
4.3. Konkrét célok az iskola környezeti nevelésében	50
4.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	51
4.4.1. Hagyományos tanórai lehetőségek	51
4.4.2. Nem hagyományos tanórai lehetőségek	54
4.4.4. Tanórán kívüli lehetőségek	54
4.5. Az iskolai környezet	55
4.6. Módszerek	55
4.7. Erőforrások	56
4.7.1. Személyi erőforrások	56
4.7.2. Anyagi erőforrások	56
4.8. Taneszközök	56
4.9. Kommunikáció	57
4.10. Továbbképzés	57
4.11. Környezetvédelmi jeles napok az iskolai programban:	57
5. Esélyegyenlőséget biztosító alapelveink	57
5.1. IPR Pálfán, Sárszentlőrincen, Simontornyán, Nagyszékelyben és Tolnanémedin	58
5.1.1. Bevezető	58
5.1.2. Az iskolai integrációs program elemei	59
5.1.3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek	60
5.1.4. Elvárható eredmények	60
6. Kompetencia alapú oktatás Simontornyán	61
6.1. A HEFOP 3.1.3. pályázat	61
6.2. Jövőkép - a kompetencia alapú oktatás várható eredménye	61
6.3. A tanórai folyamatokban érvényesülő alapelveink	62
6.4. A kompetencia alapú oktatásban résztvevő tanulók	62
6.5. A kompetencia alapú képzésen részt vett pedagógusok száma	62
6.6. Kulcskompetenciák	62
6.6.1. Anyanyelvi kommunikáció	63
6.6.2. Idegen nyelvi kommunikáció	63
6.6.3. Matematikai kompetencia	64
6.6.4. Természettudományos kompetencia	64
6.6.5. Digitális kompetencia	65
6.6.6. A hatékony, önálló tanulás kompetenciája	66
6.6.7. Szociális és állampolgári kompetencia	66
6.6.8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	68
6.6.9. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciája	69
6.6.10. A kooperatív tanulás, az interaktív és reflektív tanulási technikák	69
III. HELYI TANTERV – OKTATÁSI PROGRAM	72
1. Óratervek	72
1.1. Óratervek iskolatípusonként	72
1.1.1. Nyolcosztályos általános iskola alsó tagozata 1-4. osztály	72
1.1.2. Négyosztályos általános iskola alsó tagozata összevont 1-2. és 3-4. osztályokkal	73
1.1.5. Nyolcosztályos általános iskola felső tagozata 5-8. osztály	76
1.1.6. Gimnázium 9-12. évfolyam	76
Hatosztályos gimnázium	77
2. A képzés rendje, a pedagógiai folyamat megtervezése	78
2.1. Beiratkozás és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei	78
2.2. Ellenőrzés, értékelés, vizsgák, mérések	78
2.2.1. Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei	78
2.2.2. Az értékelés fajtái	79
2.2.2.1. Az értékelés specialitásai az alsó tagozaton	79
2.2.2.2. Értékelés a 2-12. évfolyamon	79

2.2.3. Az ellenőrzés.....	80
2.2.4. Az írásbeli beszámoltatások korlátai.....	81
2.2.4.1. Az írásbeli beszámoltatás - a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	82
2.2.4.2. A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata	82
2.2.5. Vizsgák, mérések.....	83
2.3. A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei, a tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei.....	85
2.3.1. A magatartás érdemjegynél figyelembevett szempontok	85
2.3.2. A szorgalom érdemjegy kialakításánál figyelembevett szempontok	86
2.3.3. A tanulók jutalmazásának elvei	87
2.3.4. A tanulók fegyelmezésének elvei	88
2.3.4.1. A fegyelmező intézkedések	88
2.3.4.2. A fegyelmező büntetések.....	88
3. Az iskolai élet munkarendje.....	89
3.1. Az iskolai élet munkarendje, a tanév programja a törvényben meghatározottakon túl	89
3.2. Egyéb helyi szabályzók.....	90
IV. HELYI TANTERV – KERETTANTERV	91
1. HELYI TANTERV – KERETTANTERV 1-4. OSZTÁLY.....	91
2. HELYI TANTERV – KERETTANTERV 5-8. OSZTÁLY.....	91
3. HELYI TANTERV – KERETTANTERV 9-12. OSZTÁLY.....	92
V. A TANULÓK KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATÁNAK MEGSZERVEZÉSE	92

Beköszöntő

Intézményünk, a Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium székhelye Tolna megye északi részén egy nagy történelmi múlttal rendelkező kisvárosban, Simontornyán található.

2006/2007. tanévtől kapcsolódtak az intézményhez Tolnanémedi, Nagyszékely és Kisszékely, majd a 2008/2009. tanévtől Pálfa és Sárszentlőrinc, 2009. július 1-től pedig Pincehely oktatási-nevelési intézményei.

2013. január 1-től a **2011. évi CXC köznevelési törvény** nyomán az óvodák kikerültek a Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium irányítása alól:

- Az iskolák a Klébelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alá került
- Az óvodák az önkormányzatoknál maradtak.

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnáziumban együtt maradt Tolnanémedi, Nagyszékely, Pálfa, Sárszentlőrinc, Pincehely és Simontornya

- általános iskolai nevelése-oktatása,
- gimnáziumi nevelése-oktatása,
- sportcsarnoka.

Intézményünk arra hivatott, hogy személyi és tárgyi eszközeinek koordinált és hatékony felhasználásával biztosítsa a mikrotérség lakosságának az oktatáshoz, a művelődéshez, a kulturált szórakozáshoz, sporthoz kapcsolódó alkotmányos jogát, és a jogérvényesítéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket.

Pedagógiai és művelődési programunk célja pedig az, hogy mindazokat az alapelveket, célokat, feladatokat, amelyek a fenti elvárásokat megvalósítják – részben összetársadalmi, de jelentős mértékben helyi egyetértéssel – rendszerbe fogja, a tervezett eljárásokat egyértelművé, ellenőrizhetővé tegye.

Az intézmény a közigazgatási területen belül élőket feltétel nélkül fogadja 6 -16 éves korig, ill. a gimnáziumi oktatás végéig, a közigazgatási területen kívül csak azokat, akik elfogadják az intézmény értékeit és céljait.

Az intézmény pedagógiai programja meghatározza az iskolák helyi tantervét, ennek keretén belül

- az iskola egyes évfolyamain tanított tárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat, azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit és formáját,
- a középszintű érettségi vizsga témaköreit,
- a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.

Az iskola pedagógiai programjának része az egészségnevelési és környezeti nevelési program, továbbá az iskolai írásbeli beszámoltatások formája, rendje, valamint az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei.

Kovács Jánosné Lengyel Ilona
intézményvezető

Simontornya, 2013. szeptember 2.

I. HELYZETELEMZÉS

1. Törvényi háttér

A **2011. évi CXC** köznevelési törvény **2012. szeptember 1-jén** lépett hatályba, de legtöbb intézkedése késleltetve, illetve fokozatosan kerül bevezetésre. Az új szabályozás hatályba lépéséig a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény adott kérdésre vonatkozó rendelkezései érvényesek, így tehát annak hatályon kívül helyezése is fokozatosan történik.

- A **mindennapos testnevelést** az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán **2012. szeptember 1-jétől** kezdődően felmenő rendszerben megszerveztük [97.§ (6)]
- **2013. január 1-től** a Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás gesztorönkormányzata, Simontornya Város Önkormányzata által fenntartott köznevelési intézmény **állami fenntartásba** került, mert az önkormányzat köznevelési szerződés keretében sem vállalta az intézmény működtetését. [74-76.§] **A 2013. január 1-je és 2015. augusztus 31-e közötti időszakra megfizetendő hozzájárulás havi összege Simontornya részéről: 2 897 000.-Ft.**
- **2013. január 1-től** érvényesek a **tankötelezettség kezdetére** vonatkozó szabályok [45.§ (2)-(4)]. A **tankötelezettség végére** vonatkozó szabály [45.§ (3)] 2012. szeptember 1-jétől hatályos, azzal az átmeneti rendelkezéssel együtt, melynek értelmében először azok számára csökken a tankötelezettségi korhatár, akik a 2011/2012. tanévben nyolcadikosok vagy ennél alacsonyabb évfolyamra járnak [97.§ (1)].

A törvény legtöbb újdonsága **2013. szeptember 1-jén**, vagyis a 2013-2014-es tanév kezdetén került bevezetésre.

Életbe lépnek a pedagógusok életét, munkáját, szakmai előrehaladását jelentős mértékben befolyásoló szabályok:

- Az általános iskolában **16 óráig szervezendő** foglalkozások [27.§ (2), 46.§ (1) a), 55.§ (1)]
- A **pedagógusok előmeneteli rendszere** (életpálya-modell) [62.§ (3), 64-65.§, 97.§ (19)-(21)]
- A pedagógusok új típusú munkaidő-számítása [62.§ (5)-(14), 69.§ (5)]
- A **pedagógusok magasabb bérezése** [65.§, 69.§ (6), 7. és 8. melléklet]

2013. szeptember 1-től hatályosak

- az intézményvezetők létszáma és óraszámai [1. és 5. melléklet]
- a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők létszámára vonatkozó 2. melléklet.
- a gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és más alkalmazottak létszámának meghatározására vonatkozó szabály. [61.§ (5)]
- az **új finanszírozási szabályok**, a pedagógusok és a nevelőoktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak bérét és annak járulékait a központi költségvetés finanszírozza. [88. § (4)–(5)]

- az **új csoport- és osztálylétszámok** (felmenő rendszerben [lásd: 97.§ (18)] és a gyermekek, tanulók finanszírozott **heti foglalkoztatási időkerete**. [25.§ (7), 27.§ (1)-(10) illetve (12)-(13), 28-29.§, 4. és 6. melléklet])
- az általános iskolában felmenő rendszerben az **etika** és a helyette választható **hit- és erkölcstan** bevezetése. [35.§]
- nyolc gyermek esetén a szülők kérésére **óvodát vagy alsó tagozatot kell szervezni a kistelepüléseken**. [89.§ (1)]
- A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek**, tanuló fogalmának meghatározása inntől kezdődően a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint történik. [4.§ 12. b)]
- A törvény hatályba lépésekor működő **pedagógiai szakmai szolgáltatást** végző intézmények szakmai irányítását ekkortól az oktatásért felelős miniszter végzi. [97.§ (10)]
- A **tankönyvek ettől a tanévtől válnak fokozatosan ingyenessé** az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban [46.§ (5)] az első évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben. [97.§ (22)]

2014. szeptember 1-től hatályosak

- **kötelező a 3 éves kortól való óvodába járás**, és hatályba lépnek az ezzel kapcsolatos kivételekre vonatkozó szabályok. [8.§ (2)]
- kötelező a **fejlesztő nevelés, nevelés-oktatás** 15. § (2) bekezdés szerinti ellátása [97.§ (5)]
- Az Nkt. hatálybalépésekor működő **nyelvi előkészítő évfolyamon**, továbbá – a nemzetiségi nevelés-oktatás kivételével – a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban a **2014/2015. tanév végéig** teljesíteni kell a külön jogszabályban meghatározott feltételeket. [97.§ (13)]
- A 6.§ (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele **50 óra közösségi szolgálat** teljesítése. Ennek igazolását először a **2016. január 1-je után** megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni. [97.§ (2)]
- Az Nkt. hatálybalépésekor már működő **hat vagy nyolc évfolyamos** gimnáziumnak a külön jogszabályban meghatározott emelt szintű követelményeknek a **2016/2017. tanév végéig** kell megfelelniük. [97.§ (12)]

Programunk átdolgozásakor figyelembe vettük még az alábbiakat:

- Az eltelt időszak eredményeit, tapasztalatait
- Az intézmény életében az előző felülvizsgálat óta bekövetkezett változásokat
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium intézményeinek a jövőben is tervezett, s ma már természetessé vált együttműködését
- Jövőbeli elképzeléseinket stb.

2. Jogi státusz (Alapító okirat)

1. Hivatalos neve: Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium
2. Feladatellátási helyei
 - 2.1.Székhelye: 7081 Hunyadi János utca 15.
 - 2.1.1. telephelye: 7081 Simontornya, Petőfi Sándor utca 1.
 - 2.1.2. telephelye: 7081 Simontornya: Hunyadi János utca 16. (sportcsarnok)

- 2.1.3. telephelye: 7083 Tolnanémedi, Fő utca 8.
- 2.1.4. telephelye: 7085 Nagyszékely, Rákóczi Ferenc utca 12.
- 2.1.5. telephelye: 7049 Sárszentlőrinc, Petőfi Sándor utca 49-51.
- 2.2. Tagintézmények megnevezése, címei:
 - 2.2.1 Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Pálfai Általános Iskolája
 - 2.2.1.1 ügyviteli telephelye: 7042 Pálfa, Deák Ferenc utca 16.
 - 2.2.1.2 tagintézmény telephelye: 7042 Pálfa, Kossuth Lajos utca 35.
 - 2.2.2 Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Vörösmarty Mihály Általános Iskolája
 - 2.2.2.1 ügyviteli telephelye: 7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály tér 8.
 - 2.2.2.2 tagintézmény telephelye: 7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály utca 3.
 - 2.2.2.3 tagintézmény telephelye: 7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály tér 7.
(iskolai könyvtár)

3. Alapító és fenntartó neve és székhelye

- 3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma
- 3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere
- 3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.
- 3.4. Fenntartó neve: Tamási Tankerületi Központ
- 3.5. Fenntartó székhelye: 7090 Tamási, Szabadság utca 29.

4. **Típusa:** közös igazgatású köznevelési intézmény

5. **Köznevelési és egyéb alapfeladata:** az alapfeladatot a jóváhagyott szakmai alapidokumentum szerint végzi az intézmény

6. **Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytathat.**

3. Az intézmény helyzete

3.1. Az intézmény létszámadatai

Az intézménnyel jogviszonyban álló tanulók létszáma a 2012. október 1-i statisztika alapján 792 fő, akik nevelése-oktatása 120 dolgozóval biztosított. A működés 11 épületben folyik.

Közalkalmazotti létszámok összesen: 2013. március 16.

	Pedagógus és segítő	Technikai	Összes dolgozó
Simontornya	58	15	73
Tolnanémedi	4	1	5
Nagyszékely	2	-	2
Kisszékely	-	-	-
Pálfa	15	1	16
Sárszentlőrinc	5	1	6
Pincehely	13	5	18
Összesen:	97 fő	23 fő	120 fő

Tanulói létszámok összesen: 2013. január 1.

Int.egységek ----- Települések	Ált. isk.	Gim- názium	Össz.	Megjegyzés
Simontornya	261	169	430	
Tolnanémedi	30	-	30	2006/2007. évben társultak.
Nagyszékely	21	-	21	
Kisszékely	-	-	-	
Pálfa	137	-	137	2008/2009. évben társultak
Sszlőrinc	37	-	37	
Pincehely	137	-	137	2009. július 1-jén társultak
Összesen	623	169	792	

3.2. Az intézmény tanulócsoportjai

Az intézményben az általános iskolásoknak csak 80 %-a helybeli, mert a kis iskolák felső tagozatait már évekkal ezelőtt bekörzetesítették Simontornyára.

- Simontornyán az általános iskola 1-8. évfolyam 14 csoporttal, a gimnázium pedig 5 csoporttal működik.
- Nagyszékelyben, a tagiskolában csak alsó tagozat működik, egy csoportban - összevont osztállyal. A nagyszékelyi felső tagozatos gyerekek Simontornyán tanulnak 5 – 8. évfolyamon.
- Tolnanémedin az alsó tagozat egész napos oktatásban összevont osztályokkal dolgozik – 2 csoportban, a felső tagozatos gyermekek szintén Simontornyán tanulnak 5 – 8. évfolyamon.

- Sárszentlőrincen is két összevont osztályban tanulnak az alsó tagozatos gyermekek. A sárszentlőrinci felső tagozatos tanulók nagy része Pálfán tanul tovább az 5-8. osztályban.
- Pálfán 1-8. osztályos osztott iskola működik, két összevont osztályban tanulnak az alsó tagozatos gyermekek, felső tagozaton évfolyamonként egy-egy csoporttal.
- Pincehelyen szintén 1-8. osztályos osztott iskola működik évfolyamonként egy-egy csoporttal.
- Az 1997-ben indult hatosztályos gimnázium tanulói főként (kb. 90%-ban) helybeliek. A hatosztályos gimnázium kimenő rendszerben megszűnik, helyére 4 évfolyamos gimnáziumot szervezünk, mert nem tudunk eleget tenni a Köznevelési törvény ide vonatkozó előírásainak.

Lépései:

- A 2013/2014. tanévtől nem indítunk hatosztályos gimnáziumi évfolyamot, mert 7. osztályban a nyelvi évfolyam indításának nincs realitása.
- A régi feltételekkel felvételt nyert tanulókat az ígérték alapján tanítjuk kimenő rendszerben, vagyis a 2014/2015. tanévben lesz az utolsó nyelvi évfolyamos osztály.

A nappali rendszerű oktatásban résztvevők között jelentős a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű, az intenzív segítséget igénylő, a különösen problémás családi körülmények között élő tanuló, valamint a munkanélküli szülők gyermeke. Ezek a problémák az iskolai tanulók mintegy felét jellemzik valamely szempontból.

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 2013. január 1.

Intézményegys. Települések	Ált. iskola HH ebből HHH		Gimnázium HH ebből HHH		Összesen HH HHH	
	Simontornya	154	67	55	4	209
Tolnanémedi	18	4	-	-	18	4
Nagyszékely	15	8	-	-	15	8
Kisszékely (St-nál)	-	-	-	-	-	-
Pálfa	86	47	-	-	86	47
Sárszentlőrinc	22	18	-	-	22	18
Pincehely	75	15	-	-	75	15
Összesen:	370	159			425	163

Tanulói csoportok összesen: 2013. január 1.

Int.egységek ----- Települések	Ált. isk.	6 osztályos gimn.	Össz.	Megjegyzés
Simontornya	14	7	21	
Tolnanémedi	2	-	2	2006/2007. évben társultak.
Nagyszékely	2	-	2	
Kisszékely	-	-	-	
Pálfa	8	-	8	2008/2009. évben társultak
Sárszentlőrinc	2	-	2	
Pincehely	8	-	8	2009. július 1-től társultak
Összesen:	36	7	43	

A tanulók létszámában, a tanulócsoporthoz számában sajnos csökkenés várható, az intézményi létszám feltehetően mérsékelt, de állandósult csökkenésben prognosztizálható.

Az egésznapos ellátást igénybevevők aránya évről évre javult. A hátrányok lefaragása érdekében a simontornyai iskolában szorgalmaztuk az egész napos tevékenységi formákat, így felmenő rendszerben 2008 szeptemberétől bevezettük azt az iskolaotthonos oktatást, amely Tolnanémediben, a tagiskolában már évtizedek óta jól működött.

A 2013/2014. tanévtől tervezzük az egész napos oktatás bevezetését minden intézményünkben az általános iskolai feladatellátási helyeken.

3.3. A nyitott iskola - a szülők elvárásai

Az eredményes pedagógia tevékenység nem képzelhető el a szülők tevékeny közreműködése nélkül. Az iskola és a pedagógusok feladata az is, hogy a szülők részére segítséget adjanak gyermekük neveléséhez. Az iskolában folyó nevelési feladatok végrehajtásához a pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amelyeket csak a szülő közölhet, amelyek segítik feltárni a tanuló fejlődését előrevivő vagy hátráltató tényezőket. Ezért az iskola megteremtette és rendszeresen működteti azokat a fórumokat, amelyek módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez, érdemi feldolgozásához. Az osztályok szülői munkaközössége közül kerülnek ki az iskolai SZMK tagjai, akik tolmácsolják szülőtársaik véleményét, s ezzel segítik az intézményt.

3.4. A munkaközösségek véleménye

Ugyancsak kiindulópontként szolgált a munkaközösségek által felvázolt helyzetkép ill. a tervezésnél figyelembe vettük a szakmai munkaközösségek jövőbeli elképzeléseit is.

Az intézmény stabil pedagógusi gárdával rendelkezik. A törzsgárdát kitevő 20-35 éve pályán levő kollégák mellett fiatalokkal is bővült a tantestület, mert az 1997-ben felvállalt feladat ezt lehetővé tette. A tantestület jelentős részét az új módszerek iránti nyitottság jellemzi. Többen

kapcsolódtak be másoddiplomát adó felsőfokú tanulmányokba, és magas a szakmai továbbképzéseken résztvevők aránya is.

4. Hagyományok, eredmények

A kialakult hagyományok, a rendszeres programok megoldást keresnek mind a megfelelő szociális háttérrel rendelkező, mind az inger- és lehetőségzegény környezetben felnövő gyermekek nevelésében felmerülő problémákra.

4.1. Hagyományok, kiemelt területek

A tanítási időn kívül szervezett programok (a tehetséggondozástól a felzárkóztatásig) szorosan kapcsolódnak a tanórán folyó oktató-nevelő munkához. Ezek különböző differenciált képességfejlesztő, valamint tantárgyakhoz kötődő szakkörök, fakultációk, illetve énekkari és tömegsport foglalkozások.

A tanítási időn kívüli programok másik csoportja hazánk, és a szűkebb lakóhely megismerésével, a tanulók látókörének szélesítésével, kulturális és esztétikai neveléssel foglalkozik (helytörténeti diákkör, színjátszó, nyelvi, természetjáró és rajz szakkörök, valamint az osztályfőnökök által szervezett rendszeres országjáró kirándulások, színházlátogatások, túrák).

Fokozottan segítik törekvéseinket az alább elnyert pályázatok is.

<p>Bethlen Gábor Alapkezelő BGA-12-HA-01-0585</p>	<p>Határtalanul pályázat Rákóczi nyomában – Határtalanul a nemzeti összetartozásért. 35 fő simontornyai, pálfai, pincehelyi 7. osztályos tanuló, 4 kísérő tanár megy Kárpátaljára, 4 napra, 2013. április 15-e és április 18-a között. Úticél: Beregszász, Huszt, Munkács, Szolyva, Vereckei-hágó, Tiszaújlak, Bene.</p>	<p>A nyereség összege: 1.013.700.-Ft.</p>
<p>TÁMOP-3.2.3/A-11/1</p>	<p>VOLTUNK. VAGYUNK! LESZÜNK!!! Élet- és fejlődési lehetőségek vidéken ... a Tolnai-dombságon innen, s túl ... építő közösségek a Simontornyai mikrotérségben hagyományai, természeti adottságai, történelmi múltja és kulturális értékei tükrében</p> <p><u>A programról bővebben:</u> www.vakbottyán-stornya.sulinet.hu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pályázatok 	<p>A nyereség összege: 29 486 947 Ft</p> <p>Műhelyek: börműves, fazekas, kézműves, grafika, festés, tűzzománc, film, filmriporter, báb, dráma, hagyományörző, lovagi játékok.</p> <p>Helyszínek: Simontornya, Pincehely, Pálfa, Sárszentlőrinc. (A nagyszékelyi,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • TÁMOP-3.2.3/A-11/1 • Műhelyek 	tolnanémedi felső tagozatosok a simontornyai iskolában tanulnak.)
TÁMOP-3.1.4-12/2	<p>Innovatív iskolák fejlesztése a Vak Bottyán ÁMK-ban</p> <p><u>A programról bővebben:</u> www.vakbottyan-stornya.sulinet.hu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pályázatok <ul style="list-style-type: none"> • TÁMOP-3.1.4-12/2 • Programok 	<p>A nyereség összege: 48 000 000 Ft</p> <p>Sporttáborok, sportkirándulások, edzőközpont, egészség és környezetvédő programok, nyelvi témahetek, hagyományos programok stb.</p> <p>Helyszínek: Simontornya, Pincehely, Pálfa, Sárszentlőrinc (A nagyszékelyi, tolnanémedi felső tagozatosok a simontornyai iskolában tanulnak.)</p>
TÁMOP-3.3.8.-12/2	<p>„Partnereinkkel karöltve, gyermekeink sikeréért” Közoktatási intézmények esélyegyenlőségi alapú fejlesztésének támogatása</p>	<p>A nyereség összege: 30 000 000 Ft</p> <p>HHH-s és roma gyermekek egyéni fejlesztése, felzárkóztatása, multi-kulturális napok, egészségnap, kirándulások, úszásoktatás, hagyományápolás stb.</p> <p>Helyszín: Pálfa</p>
TÁMOP-3.3.8.-12/2	<p>„Az esélyegyenlőség biztosítása a Vak Bottyán ÁMK Sárszentlőrinci Tagintézményében” Közoktatási intézmények esélyegyenlőségi alapú fejlesztésének támogatása</p>	<p>A nyereség összege: 23 750 000 Ft</p> <p>HHH-s gyermekek egyénre szabott differenciált fejlesztése, néptánc, „Észpörgető”, „Mesekuckó”, színház- és múzeumlátogatás stb.</p> <p>Helyszín: Sárszentlőrinc</p>

HAT-17-01, hazai pályázat	„Határon túli kirándulás, a Határtalanul 2017 pályázat, Árpád nyomában Kárpátalján”	A nyereség összege: 2 232 500 Ft Kirándulás Kárpátaljára Arany János Emléktúra
2017-NET-01, hazai pályázat	„Napközis Erzsébet tábor 2017”	A nyereség összege: 889 310 Ft
EFOP 4.1.2-17, EU társfinanszírozás pályázat	„Szakmai és infrastrukturális megújulás a Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnáziumban”	A nyereség összege: 742 221 137 Ft

Az iskola diákönkormányzata jelentős részt vállal az intézményi programok szervezésében. Az iskolai táboroztatás kezdete a 60-as évek elejére nyúlik vissza. Az elmúlt években nagyot csökkent a táborozók száma. Míg korábban a Balatonszabadi-sóstói táborban 1,5 turnusra (kb. 180 fő) is igényt tartottak, ma csak 25-30 gyerek él a lehetőséggel. Ennek oka főként az anyagiakban keresendő.

A testnevelés és sport területén kitűnő lehetőségeket biztosít az 1993-ban átadott sportcsarnok. A TÁMOP-3.1.4-12/2 pályázat edzőközponti programját is ez tette lehetővé.

4.2. Eredmények

A tanulók többségére a jó magatartás és a jó szorgalom jellemző. A kitűnő tanulmányi osztályzatok aránya kb. 10-15 %, a bukottaké kb. 5%. A beiskolázási statisztikák alapján megállapítható, hogy a végzős tanulók általában az első helyen megjelölt középiskolába, ill. főiskolára, egyetemre nyernek felvételt.

Tanulmányi, sport- és rajzversenyeken rendszeresen részt vesznek a tanulók, de a mesemondó-és szavalóversenyeknek is sikeres résztvevői. Az összesített eredmények alapján a megyei listán a jók közé tartoznak. Rendszeresen mennek a középiskolás tanulók a drogellenes versenyekre ill. táborokba is.

A diákok eljutnak az országos döntőkbe is (elsősegélynyújtó és drogprevenciós verseny, rajzverseny, angol nyelvi verseny, számítástechnikai verseny, asztalitenisz verseny, kézilabda diákolimpia, duatlon). 2002-ben a hatosztályos gimnazisták megnyerték a Tananyag.hu országos Internetes tanulmányi versenyt, s ezzel a gimnázium számítástechnika termék teljes berendezését. A hatosztályos gimnázium tanulói közül többen az érettségi előtt megszerzik a nyelvvizsgát és az ECDL-vizsgát ill. tesznek emelt szintű érettségi vizsgát főként nyelvből és informatikából. - az emelt idegen nyelvi oktatás és az emelt informatikaórák jóvoltából. Sajnáljuk is, hogy az új szabályozók miatt kimenő rendszerben meg kell szüntetnünk a hatosztályos gimnáziumot és a nyelvi évfolyamot.

5. Az intézmény kapcsolatai

5.1. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködése

Intézményünk csak akkor működhet eredményesen, ha a gyermekek érdeklődésére, egyéni képességeire épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. A nevelés a gyermeki személyiség harmonikus, sokoldalú fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált együttműködése.

Ezen együttműködés:

- ~ alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség
- ~ megvalósulási formái:
 - kölcsönös támogatás
 - koordinált pedagógiai tevékenység
- ~ feltétele a kölcsönös bizalom, tájékoztatás és az őszinteség
- ~ eredménye a családi és iskolai nevelés egységének közelítése

Pedagógiai programunkat a szülőkkel egyetértésben tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében:

- tájékoztatjuk a szülőket az iskolai nevelés céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről és a házirendről,
- megismerjük a szülők véleményét, elvárásait,
- alkalmat biztosítunk a szülőknek, hogy intézményünk közéletének tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

Az év elején a munkaterv mellékletében rögzítjük az óvoda iskola kapcsolattartásának rendjét. A zökkenőmentes átmenet érdekében megismertetjük a leendő első osztályosokkal az iskola épületét, tanítási órákon vesznek részt a gyermekek az első osztályban. Megismerkedhetnek az óvodába látogató, leendő tanítójukkal, napközis nevelőjükkel.

A szülői munkaközösség az intézmény minden tagozatán jól működik. Segítenek a farsang és a gyermeknap megünneplésében. Simontornyán ők szervezik évek óta a szüreti felvonulást és bált is a település lakóinak, fiataljainak, s ezzel nagyon jelentős szerepet játszanak a hagyományok őrzésében.

5.1.1. A szülők tájékoztatásának formái

- szóbeli
 - óvodai (a leendő 1. osztályosok részére), iskolai és osztály-szülői értekezletek
 - fogadóórák
 - nyílt napok / nyílt hét
 - családlátogatások
 - az egyéni fejlesztési tervek megbeszélése évente három alkalommal (HHH-s gyermekek és szüleik)
- írásbeli
 - óvodai (a leendő 1. osztályosok részére), iskolai hirdetőtábla
 - tájékoztató szórólapok
 - tájékoztató füzet
 - ellenőrző könyv 1-8. osztály

- értesítő levél arról, hogy a tanuló gyengén vagy bukásra áll valamelyik tantárgyból (fogadóórák előtt)
- szöveges értékelés - árnyalt értékelés, egyéni fejlődési napló (a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében évente három alkalommal)

5.1.2. A szülők és a pedagógusok kapcsolattartásának formái

- Családlátogatás - Feladata a gyermekek családi hátterének, életkörülményeinek megismerése, személyes kapcsolat kialakítása, tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. Főként az osztályfőnökök feladata az 1., 5., 8., 9. osztályban, valamint az osztályfőnök váltás évében az új osztályfőnököknek, az IPR-programban részt vevő gyerekek esetében kötelező jelleggel. Ideje folyamatos, probléma esetén több alkalommal.
- Szülői értekezlet - Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés és a szülők tájékoztatása
 - az intézmény céljairól, feladatairól,
 - az iskolai helyi tanterv követelményéről,
 - az értékelő munkáról,
 - saját gyermekének előmeneteléről, magatartásáról,
 - a közösség, osztály munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - a közösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a házirendről,
 - az országos és helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásáról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézmény vezetése felé.

Évente rendszeresen ősszel és tavasszal kerül sor a szülői értekezletekre. A rendszeres szülői értekezletek mellett a pályaválasztó 8. évfolyam szülői részére külön tájékoztatást tart az iskola, ugyanígy a középiskolában a továbbtanulás, ill a tanulmányok végét jelző szalagtűző és ballagás előtt.

(A szülői értekezletek pontos időpontját az éves iskolai munkaterv tartalmazza.)
- Fogadóóra - Decemberben és májusban tartjuk a rendszeres fogadóórákat, ahol a szülőknek lehetőségük van négy szemközt beszélni a gyermeküket tanító pedagógusokkal gyermekük tanulmányi eredményeiről, iskolai tevékenységéről. Az IPR-programban részt vevő gyerekek szülei negyedévente vesznek részt fogadóórán, ezen kívül előzetes egyeztetés után más időpontban is lehetőség van a pedagógusok és a szülők találkozására.
- Nyílt nap és nyílt hét - Feladatuk, hogy a szülők betekintést kapjanak az intézmény belső világába, az oktató-nevelő munka mindennapjaiba, s hogy közvetlenül tájékozódjon gyermeke és az adott közösség életéről. Idejüket az intézmény éves munkaterve tartalmazza.

5.1.3. A szülő az intézmény közéletében

A szülők a szülői munkaközösség szervezetén keresztül gyakorolhatják jogukat és kötelességeiket. A szülők egy része szívesen vesz részt iskolai rendezvényeken, szívesen segít azok szervezésében, lebonyolításában.

A szülő, mint az oktató-nevelő szolgáltatás megrendelője kérheti:

- az osztályfőnök, a szaktanár segítségét
- a nem kötelező foglalkozások szervezését.

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet:

- az iskola eszközparkjának gazdagításában,
- az intézmény és környékének esztétikusabbá tételében.

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó feladatok sikerességét támogatja, erősíti, színesíti.

Színtere lehet:

- iskola
- osztályfőnöki óra
- szülői értekezlet
- szabadidős tevékenység
- kulturális rendezvények
- sportrendezvények

Kezdeményezője lehet:

- szülő
- szülői munkaközösség
- osztályfőnök
- minden nevelő
- intézményvezetés

5.1.4. Tanulói részvétel az iskolai szervezetben

A tanulók érdekképviselői szerve a diákönkormányzat, melynek tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata határozza meg. Ez a szerv a diákpanaszok és a véleménynyilvánítások fóruma.

Az osztályközösségek szeptemberben választják meg azt a két tanulót, akit delegálnak a diákönkormányzatba, melynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

Év végén a Diákparlament szervezése, lebonyolítása a diákönkormányzat segítségével történik, ahol évről-évre értékelésre kerül az éves munka, annak minden eredményessége és kudarca. Ekkor kapják meg a tanulók az elismeréseket, jutalmakat is.

A diákönkormányzat, a tanulóifjúság és a nevelőtestület közös feladata az intézmény hagyományainak ápolása, új hagyományok teremtése, a házirendben foglaltak betartása, betartatása.

A tanulói jogok érvényesítése kapcsán beleszólhatnak az őket érintő döntésekbe. Minden hónapban megbeszélést tartanak, éves munkaterv alapján dolgoznak. Feladatuk sokrétű. A diákpályázatokon való részvétel, a táborozások, rendezvények szervezése, a szabadidőre tett

javaslatok, a gyermeknapi program összeállítása, a helyi újságban cikkek megjelentetése és még sok egyéb feladatot vállalnak.

5.2. Az intézmény társadalmi kapcsolatai

Az intézmény stabil kapcsolatokkal rendelkezik a települések egyéb intézményeivel, a gazdálkodó - és társadalmi szervezetekkel és az egyházakkal is.

- Fried Művelődési Házzal és a települések művelődési házaival,
- Simontornyai Vármúzeummal,
- Simontornyáért Közalapítvánnyal, mely évről évre jutalmazza iskolatípusonként a legszorgalmasabb tanulókat,
- Főiskolákkal, egyetemekkel (gyakorlati helyet biztosítunk, ill. fogadjuk a felsőfokú iskolák küldötteit),
- A helyi egyházakkal,
- A helyi vállalkozókkal, akik a rendezvények támogatásával segítik az intézmény munkáját,
- Az elmúlt években egyre nagyobb szerepet tölt be a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Tolnanémedi Gyermekekért Közalapítvánnyal,
- Pálfán a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal,
- Pálfai Gyermek Oktatásáért-Neveléséért Közalapítvánnyal,
- Sárszentlőrincen a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal,
- Zsivora György Alapítvánnyal,
- Pincehelyen a Gyermekünkért a pincehelyi iskolában alapítvánnyal,
- Pincehelyért Egyesülettel, „Uitgeest Barátai” egyesülettel
- Vöröskereszttel
- Rendőrséggel
- Katasztrófavédelemmel
- Tűzoltósággal

II. NEVELÉSI PROGRAM

1. Küldetésnyilatkozat

„Engem ne emeljen a magasba senki,
ha nem tud addig tartani, míg tényleg megnövök,
guggoljon ide mellém, ha nem csak hallani,
de érteni akar, hogy közel legyen a szívdobogásunk.”

(Birtalan Ferenc)

Az intézmény több évszázados története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkánkban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Mindezeket figyelembe véve úgy érezzük, programunkban tükröződnie kell annak, hogy munkánk során a települések történetét, hagyományait, szokásait, köznapi életét felelevenítsük. Hiszen nekünk, pedagógusoknak nem szabad hagynunk, hogy a vidék elsorvadjon, s hagyományaink, értékeink feledésbe merüljenek. A gyerekekben tovább kell élnie mindezeknek, ki kell alakítani bennük a környezetükhöz fűződő pozitív viszonyt, s ennek elérése érdekében kell megvalósítanunk kitűzött feladatainkat.

Elkötelezzük magunkat, hogy a velünk kapcsolatban álló valamennyi partnerünk igényeit minél szélesebb körben igyekszünk kielégíteni. Fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk a lehető legoptimálisabb körülményeket annak érdekében, hogy a gyermekek képességeikhez mértén optimálisan fejlődjenek, hogy jól érezzék magukat az intézményben, hogy a pedagógusainak folyamatosan keressék és találják meg az adott gyermek és tanulócsoporthoz fejlesztéséhez a megfelelő módszereket.

Sajnos azt tapasztaljuk, hogy egyre több családnak okoz gondot a mindennapi megélhetés, fokozódik a létbizonytalanság. Az elbizonytalanodás, az értékválság társadalmi tünete, mely nehéz feladatok elé állítja az oktatás folyamatában résztvevőket. Mindezek ellenére hisszük, hogy az ésszerűség a gyermek, a felnövekvő generáció érdekeit állítja a megoldandó feladatok fókuszába. A gyermek iránt érzett felelősség, a tudás megszerzését segítő pedagógusokba vetett hit és a szülők támogató segítsége lehet a garanciája egy pedagógiaiilag átgondolt és társadalmi környezet által igényelt program megvalósításának.

Gyermekeinkből érzelmileg gazdag, a környezetében jól tájékozódó, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó, másokat elfogadó, művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Hiszük, hogy a közös gondolkodás, útkeresés erősíteni fogja kapcsolatainkat.

Szükséges, és lehetséges egy kölcsönös nyitottság egymás felé, ahol kialakulhat olyan nevelőpartneri viszony, amely a másik munkájának megbecsülésén alapul.

2. Az intézmény stratégiája

2.1. Az intézmény pedagógiai alapelvei és értékei

A legfontosabb pedagógiai elvek alapján a Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium alapvető, átfogó célkitűzése az intézményi tevékenység valamennyi területén és szintjén egy gyakorlatias, de alapos elméleti ismeretekkel bíró, a tanulók önmegvalósítását szolgáló oktatás-nevelés megvalósítása.

Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékoság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékoságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.

Tantervünk elengedhetetlen pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk - az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát. Általános alapelveként azonban leszögezhetjük, hogy intézményünk:

- maximálisan igyekszik megfelelni a kor követelményeinek,
- a szülők és gyermekek igényeit figyelembe véve alakítja programját,
- biztosítja a lehetőséget a pedagógusok továbbképzéséhez.

A ma iskolája – mint ahogy a ma társadalma – sem tekinthet el annak a tudásnak, annak a kompetenciának a kiművelésétől, amely:

- a mindennapi életben (is) működtethető,
- az egyének társadalmi, gazdasági és személyes sikerességében (is) szerepet játszik,
- a folyamatos tanuláshoz, megújuláshoz, adaptációhoz, együttműködéshez nélkülözhetetlen alapot jelent.

Ezért intézményünk tevékenysége

- a kompetenciák fejlesztésére, valamint
- az élethosszig tartó tanulás előkészítésére is irányul.

A meghatározott feladatok végrehajtása nem oldható meg egy, esetleg néhány évfolyam pedagógiai munkájával, nem köthetők egy műveltségi területhez, egy tantárgyhoz. Olyan készségek fejlesztéséről, olyan ismeretek átadásáról kell sok esetben gondoskodnia az iskolának, amelyeknek meg kell jelenniük szinte minden pedagógus ismeretközlő tevékenységében, igazodva az éppen adott tanulói csoporthoz, az érintett tanulók életkorához, személyiségéhez, felkészültségéhez. Ezek az ellátandó feladatok az iskola pedagógiai érték közvetítő tevékenységének lényegét adják, amelyek célja elsősorban a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés.

2.1.1. Pedagógiai alapelveink

Intézményünk pedagógusai mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket kívánják érvényre juttatni:

1. **Otthonosság elve** - Intézményünkben olyan légkört kívánunk teremteni, ahol gyermekeink otthon érezhetik magukat.
2. **Komplexitás elve** - A biológiai, a fiziológiai, a pszichológia és a társadalmi törvényszerűségek folyamatos figyelembe vétele és összehangolása a nevelés-oktatás során.
3. **Egyenrangúság elve** – mely alapján a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. A gyermek a nevelés-oktatásnak nem tárgya, hanem alanya. A nevelés alapvető színtere a család. Intézményünk nem kívánja csorbítani a szülő jogait, de nem is vállalhatja át alapvető kötelességeit.
4. **Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételének elve** - A növendék fejlődésének a maga fejlettségi szintjéhez történő igazítása.
5. **A különböző közösségekhez tartozás elve** - A gyerekek mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés- oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek, figyelembevételével a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak terepet – a pedagógus vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.
6. **Bizalom elve** - Bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
7. **Következetesség elve** - Igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a növendék önállóságának, kezdeményzőképességének, kreativitásának kibontakoztatására.

2.1.2. Pedagógia értékeink

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a tanulóink személyiségfejlesztése szempontjából kiemelten fontos értékeket gyermekeink elsajátítsák, azokkal azonosuljanak, magatartásukat és viselkedésüket ezek az értékek határozzák meg.

1. Tudás
2. Esélyegyenlőség (hátrányos és halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű gyermekek)
3. Differenciált fejlesztés (halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákok)
4. Személyiség- és közösségfejlesztés
5. Egészség- és környezetvédelem
6. Hagyományörzés és hagyományteremtés
7. Partnerközpontúság
8. Kommunikáció

2.1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei

Céljainkat értékeink mentén fogalmazzuk meg.

1. Cél: Korszerű, a XXI. sz. igényeinek megfelelő természet- és társadalomtudományos alapküveltség kialakítása.

Feladatok:

- az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése
- a logikai gondolkodás fejlesztése
- az önálló életkezdési ismeretek, készségek megalapozása
- a tanulási életút követése, segítése
- a tanulás tanítása
- korszerű informatikai ismeretek átadása
- a sikeres továbbtanulás megalapozása

2. Cél: Megkülönböztetés nélkül minden gyermek számára megteremteni azokat a feltételeket és lehetőségeket, melyek a fejlődésüket, haladásukat segítik.

Feladatok:

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató felkészítése Simontornya, Pálfa, Sárszentlőrinc általános iskoláiban IPR)
- a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása-nevelése integráltan folyik az iskolában

3. Cél: Egyéni képességeik szerint fejlődjenek gyermekeink.

Feladatok:

- egyéni képességekhez igazodó, differenciált foglalkozások, tevékenységek, tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztató foglalkozásokkal segítjük a tanulási nehézségekkel küzdőket
- a tehetséges tanulók felkészítése helyi, regionális és országos versenyekre
- a pályaválasztás segítése
- építünk a tananyagon kívüli követelményekre is (könyvtár, internet, egyéni tudás stb.)

4. Cél: Testi, lelki harmóniában éljenek gyermekeink intézményünkben.

Feladatok:

- komplex személyiségfejlesztés
- pozitív emberi értékek, tulajdonságok: szeretet, jóság, becsületesség, tolerancia, felelősségérzet, szorgalom, segítségnyújtás példáinak erősítése
- helyes önismeret kialakítása
- sikerek és kudarcok feldolgozásának megtanítása
- együttműködés, empátia, önfegyelem, helyes versenyszellem kialakítása
- a közös játék, szabadidős tevékenység feltételeinek megteremtése

5. Cél: Az egészség megóvása tanulóink körében. A természeti környezet védelme és tisztelete jellemzi tanulóinkat.

Feladat:

- az egészséges és kultúrált életmód iránti igény kialakítása
- az önellátás képességének fejlesztése (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása)
- kamaszkori külső és belső változások kezelése

- az állatok és növények szeretetére, védelmére nevelés
- fogékonyságra nevelés az élő és élettelen természet szépségei iránt
- csoportos és egyéni tapasztalatszerzés lehetőségeinek megteremtése

6. Cél: Tanulóink tanulmányaik során megismerik szűkebb és tágabb lakóhelyüket és hazájukat.

Feladatok:

- a szülőföld és Magyarország megismertetése, szeretetére való nevelés
- a nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismertetése, emlékeink, hagyományaink, jelképeink tiszteletére, ápolására, megbecsülésére való nevelés
- egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása
- a hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek tiszteletére, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartására való nevelés
- ismerjék diákjaink Petőfi Sándor, Illyés Gyula, Lázár Ervin életútját, lakóhelyükhöz fűződő munkásságukat (Pálfán, Sárszentlőrincen különösen)
- ismerjék tanulóink Vak Bottyán történelmi nagyságát (Simontornyan különösen)
- ismerjék diákjaink Vörösmarty Mihály életútját, lakóhelyükhöz fűződő munkásságukat (Pincehelyen különösen)
- növendékeink ismerjék meg az intézmény múltját, hogy jelenét alakíthassák
- gyermekeink vegyenek részt a partneriskolák különféle rendezvényein, ezzel is ápolva és megőrizve hagyományainkat

7. Cél: Nyitott, őszinte, egymást segítő gyermek-, pedagógus- szülői közösség kialakítása

Feladatok:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés (szülői értekezlet, fogadó óra, családlátogatások, napi beszélgetések)
- egyenrangú partnerkapcsolat, folyamatos kapcsolattartás
- működtetjük a szülői munkaközösséget
- a megalakult diákönkormányzatok képviselik a tanulóifjúságot
- kiépítésre került a felelősi rendszer is

8. Cél: Fejlődik növendékeink kommunikációs képessége

Feladatok:

- anyanyelvi kommunikáció fejlesztése
- idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése
- informatikai kommunikáció fejlesztése
- önmagukat értékelni tudó gyermekeket nevelünk, akik kooperációra és kommunikációra képesek

Sikerkritériumok

Nevelési- oktatási céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha intézményünk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Érzelmileg gazdag, a környezetében jól tájékozódik, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó másokat elfogadó, együttműködő.
- Mélyen kötődik lakóhelyéhez. Nyugodt, boldog, mert tele van élménnyel. Tud szeretni, felfedezni, csodálkozni.
- Legalább a műveltségi területek - helyi tantervben megfogalmazott – minimális követelményeit teljesíti. (Természetesen elsődleges célja az, hogy a tanulók

- többsége ezen túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg a helyi tanterv követelményeinek.)
- Minden tanuló rendelkezik bővíthető ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik a továbbtanulásra.
 - Kialakul bennük az önálló ismeretszerzés képessége.
 - Becsülik a tudást, a szorgalmas tanulást, a munkát.
 - Ismerik a tanulás helyes és hatékony módszereit.
 - Jó eredmények elérésére törekednek (játékban, tanulásban, munkában)
 - Kialakul bennük az értelmes rend és fegyelem igénye.
 - Ismerik, tisztelik, óvják és ápolják:
 - a nemzeti kultúránkat, történelmüket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
 - Ismerik a közösségekben éléshez szükséges pozitív magatartásformákat, a harmonikus, kulturált együttélés, viselkedés szabályait.
 - Testileg, lelkileg egészségesek, megjelenésük ápolott.

Eszközök, eljárások

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.

3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.
---	--	---

2.2. Az intézmény legfontosabb funkciói

2.2.1. A tanulás tanítása - az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok – digitális tábla - használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására.

Fontos feladat:

- a kritikai gondolkodás megerősítése,
- a konfliktusok kezelése,
- az értelmi-érzelmi egyensúly megteremtése,
- a problémamegoldó gondolkodás,
- a verbális és nonverbális kommunikáció,
- a tanulók önálló - életkornak megfelelő- kreatív tevékenységre épülő foglalkoztatása,
- a tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenysége.

2.2.1.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése

A szociális viselkedés arra irányul, hogy az egyén a környezet elvárásainak megfeleljen. Ha egy gyermek nem tud ezeknek az elvárásoknak megfelelni, akkor a szociális viselkedés elsajátításának folyamata működik rosszul. Minthogy a probléma a nevelés folyamatában keletkezett, pedagógiai jelenség, a magatartási zavarokkal küzdő gyermekekkel való foglalkozásoknak is pedagógiai jellegűnek kell lennie. Pedagógiai tevékenységeink során törekszünk a közösség egységé formálására, a másság elfogadására, a közösség helyes érték- és normarendszerének kialakítására. Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- Szoros kapcsolat az óvoda és az iskola között, valamint a Nevelési Tanácsadóval, Szakértői Bizottsággal, Gyermekjóléti Szolgálattal
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Felzárkóztató órák, foglalkozások
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- Családlátogatások, fogadóórák
- A családok nevelési gondjainak segítése iskolapszichológus bevonásával
- A tanulás tanítása tanórákon és szakkörben
- Következetesség a tantestület minden tagja részéről
- Teljesítménymotivációk (elismerési vágy) kialakítása és értékelése

A pedagógus a munkáját csak a kölcsönös bizalom, a tapintat, a személyiségjogok tiszteletben tartásával végezheti, főleg olyan kérdésekben, amelyek a tanulók alapvető személyiségjegyeit érintik.

2.2.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagot messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

A tehetséggondozás módszerei:

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Csoportbontás
- Szakkörök, érdeklődési körök szervezése
- Választható tanórai foglalkozások
- Tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások
- Felvételi előkészítők, továbbtanulás
- Kulturális rendezvények látogatása
- Sportversenyek
- Kapcsolat a településen élő és alkotó művészetekkel (szakkör, művészeti csoportok, Teleház)
- Iskolai és községi könyvtár
- Egyéb szabadidős tevékenységek

A versenyzési lehetőségek szinterei:

- iskolai

- körzeti
- megyei
- levelezős
- területi, és országos szintű

A versenyeredmények publikálásával ösztönözzük a többi tehetséges tanulót a részvételre. A szakkörök feladata, hogy keretet, lehetőséget adjanak a legkiválóbbaknak arra, hogy egy-egy tantárgyhoz kapcsolódóan a tananyagot túlmenően magasabb szintű ismeretanyag birtokába jussanak.

2.2.1.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Diagnosztizálás

Az intézményünk fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett gyermekeket. Az intézményvezető, a tagintézmények vezetői, a helyettesek és az osztályfőnökök irányításával az intézmény minden pedagógusa felelős e feladat végrehajtásáért, melyet minden tanév első hónapjában el kell kezdenünk. Valamennyi közösségben figyelemmel kísérjük a gyermekek előmenetelében előforduló problémákat.

Az alkalmazott módszerek:

- Naplók rendszeres ellenőrzése
- A pedagógusok jelzései
- Problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetések
- Felmérések, interjúk készítése
- Folyamatos kapcsolattartás formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban
- A személyre szabott tudatos korrekcióhoz a szülőkkel és társintézményekkel való folyamatos együttműködés

A felzárkóztató programok, eljárások és módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a gyermek sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.

Szervezeti formák, tanítási módszerek a kötelező tanítási órákon:

- egyéni képességekhez igazodó munkaformák (önálló és csoportos munka),
- differenciált feladatsorok,
- tudományos- és oktatófilmek alkalmazása,
- eszközközpontú manuális tevékenységek előtérbe helyezése,
- külső előadók meghívása,
- kommunikációs eszközök használata,
- iskolai, községi könyvtár célirányos használata.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik. A felzárkóztató foglalkozásokat egyéni fejlesztési tervnek megfelelően a szakértői bizottság vagy nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján az intézmény szakemberei végzik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére, a köznevelési törvény és az elfogadott költségvetés függvényében felzárkóztató órákat, egyéni (1-3 fős) fejlesztéseket szervezünk.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére szükség esetén képességfejlesztő órákat tartunk, heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az intézmény lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az intézmény nevelőtestülete dönt.

2.2.2. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés – érték közvetítés

A demokratikus iskola működését a magyar alkotmányban valamint az emberi és gyermeki jogok chartáiban rögzített értékek szabják meg. A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium tantestülete az értékek egyensúlyára törekedve egy toleráns, demokratikusan gondolkodó állampolgári eszmekép körvonalait vázolja fel elérendő célként. A tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjünk egyes tantárgyak (történelem, társadalomismeret, etika stb.) keretein. Az iskolai élet - mint a politikai társadalom mikrokozmosza - megtanítja a tanulók számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és a különböző konszenzusteremtő technikák gyakorlását kompetencia alapú oktatással. A tanulók ezáltal képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakulása szempontjából. Iskolai szinten fontos feladat az öntudatos, jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő állampolgár nevelése.

2.2.3. Énkép – önismeret - személyiségfejlesztés

Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Ebben nagyon nagy segítséget tud nyújtani az intézmény iskolapszichológusa, aki negyedik éve dolgozik iskolánkban.

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki:

- az önmegismerés és önkontroll,
- a felelősség önmagukért,
- az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek,
- valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

A készség - képesség - jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme az ismeretek átadásán túl a tanulói önmegvalósítás (szabadon választható foglalkozások) és az önképzés (tehetséggondozás) segítése. Kiemelkedően fontos szerepet tulajdonítunk a ma leginkább releváns tudásnak számító idegen nyelvi, informatikai és közgazdasági ismereteket elősegítő foglalkozásoknak.

- Igyekszünk teret adni a sokoldalú iskolai életnek (tanulás, játék, munka)
- Törekszünk a tanulók önismeretének, együttműködési készségeinek megerősítésére
- Célunk a helyes életmód, szokásrendszer kialakítása, megőrzése.

2.2.3.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Programunk alapja olyan közös gondolkodást kíván az intézményfenntartó és intézményhasználó részéről, amelyben a gyermek tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve azt is, hogy a nevelés-oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társasági élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása, és meggyőződéssé alakítása.
- Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása.
- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság és az elkötelezettség kialakítása.
- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása és megbecsülése. A hazaszeretet érzésének elmélyítése.
- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.
- Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása. Az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

2.2.4. A testi és lelki egészséges életmódra nevelés - a családi életre nevelés

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

A pedagógusok felkészítik a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesztik a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Felkészítenek a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére.

Támogatást nyújt a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

A program fontos feladata az egészséges életmódra való nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy (biológia, egészségtan, testnevelés) kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe. Az egész intézményre kiterjedő, részletes program a 3. pont alatt olvasható.

2.2.4.1. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- A családlátogatás természetes feladata az osztályfőnöknek 1., 5. és 9. osztályban ill. új osztály átvétele esetén, mert így válik képessé tanítványai megismerésére.
- Hátrányos helyzetű, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók életének figyelemmel kísérése, annak pozitív irányba történő befolyásolása, segélyek, egyéb juttatások, pályázatok felkutatása.
- Rendszeres kapcsolattartás a Gyermekjóléti és családsegítő központtal.

Napjainkban, amikor a szülők egy része és a családok is nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek egyre kiszolgáltatottabbak, az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is egyre inkább megnő. Egyre nagyobb az olyan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akiket eddig nem így tartottunk nyilván, de a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká váltak, illetve ennek veszélye megnőtt. Ezek a problémák az iskolában is érzékeltetik hatásukat, mert befolyásolják a gyermekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyát.

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka kapcsolódik a nevelési-oktatási tevékenységhez, átfogja az intézmény életének egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedést tegyen a rászorulóik érdekében, örködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett. Feladatunk a gyerekek életkori szakaszaihoz kötötten tér el, figyelve az eltérő igényekre.

A gyermekvédelmi tevékenység legfontosabb feladatai a kisiskolás korú gyermekeknél:

- a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör biztosítása és testi épségének óvása a családon belül és a családon kívül
- a gyermek egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi (házi orvos), védőnői szolgáltatáson keresztül, az iskolafogászati rendeléseken, a szakorvosi ellátásokon keresztül (szemészet, fülészet, ortopédia,...) a segédeszközök igény szerinti hozzáférhetőségéig
- a gyermek intézményes ellátása, az intézmény valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, tehetség gondozás, ...) a gyermek igénye szerint
- a család anyagi és szociális helyzetének megfelelően a különféle támogatások felkutatása, a hozzájutás segítése, támogatása, valamint tanácsadás a családellátó tevékenységhez.
- segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez, az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez
- gyors és hatékony intézkedést foganatosítani a gyermeket veszélyeztető helyzetben
- folyamatosan ellenőrizni a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást - szükség esetén eljárást kezdeményezni
- segítséget nyújtani a cigány etnikumból érkező gyermekeknek a kulturális, szociális hátrányok csökkentése, valamint a szabályok, normák elfogadása érdekében
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket segítő programba való bekapcsolásukban
- egész napos iskola biztosítása
- nyári foglalkozások biztosítása, kirándulások, biciklitúrák, kézműves foglalkozások, játék délutánok szervezése igény esetén

A serdülőkorú tanulók ellátásával kapcsolatban a feladatok a következő területeket érintik:

- a családi minta, a törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését,
- milyen kortárs csoportban vesz részt, mennyire ellenőrzött a tevékenységük, szabad mozgásuk,
- használ-e a tanuló egészségre káros anyagokat, szereket, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot,
- folyamatos ellenőrzést, nyomon követést igényel a hátrányos és ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett környezetben nevelkedő fiatal otthoni életformája, ellátása, pihenése, különös tekintettel a cigány etnikumban élő fiatalok helyzetére,
- a rendszeres iskolába járás elérése, a tanulmányai befejezése a pályaválasztás és eredményes beiskolázás érdekében,
- bekapcsolni az iskolai tevékenységekbe, felzárkóztatásba, tehetség gondozásba, a sportkörü munkába,
- életkorának, fejlettségének megfelelő kulturális programokra mozgósítani, táborozást szervezni,
- folyamatos, őszinte érzelmi kötődést biztosítani, amelyben problémáit nyíltan feltárhatja,
- tanulószobai ellátás biztosítása.

A szükséges esetekben együttműködik a pedagógus az intézményvezetőn, tagintézmény-vezetőn keresztül a gyermekvédelemmel foglalkozó más szervekkel, személyekkel (helyben, vidéken egyaránt).

2.2.4.2. A tanulók egészségügyi felügyeletével és fizikai állapotával összefüggő feladatok

A tanulók rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását megállapodás alapján az iskolaorvos látja el. Ez biztosítja a tanulók egészségügyi állapotának ellenőrzését, szűrését az alábbi területeken:

- fogászat,
- a tanulók fizikai állapotának mérését
- továbbtanulás, pályaválasztás előtt álló tanulók általános orvosi vizsgálatát
- a tanulóknak a körzeti védőnő által végzett higiéniai - tisztasági szűrővizsgálatát.
- kötelező védőoltások

A szűrővizsgálatok idejére az iskola nevelői felügyeletet biztosítanak.

Az iskola minden dolgozójának alapvető feladatai közé tartozik, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, valamint ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenvedett, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye.

Az iskola dolgozóinak feladatai a tanuló- és gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatban:

- Minden dolgozónak ismernie kell, és be kell tartania az iskola munkabiztonsági szabályzatát, valamint a tűzvédelmi utasítás és a tűzriadó terv rendelkezéseit.
- Minden tantárgy keretében oktatni kell a tanulók biztonságának és testi épségének megővásával kapcsolatos ismereteket, rendszabályokat és viselkedési formákat.
- A nevelők a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint az ügyeleti beosztásukban meghatározott időben kötelesek a rájuk bízott tanulók tevékenységét, folyamatosan figyelemmel kísérni, a rendet megtartani, valamint a baleset-megelőzési szabályokat a tanulókkal betartatni.
- Az osztályfőnököknek az osztályfőnöki órákon a tanulókkal ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, az egyes foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformákat. Az osztályfőnökök feltétlenül foglalkozniuk kell a balesetek megelőzését szolgáló szabályokkal a következő esetekben:

A tanév megkezdésekor az első osztályfőnöki órán, melynek során ismertetni kell:

- az iskola környékére vonatkozó közlekedési szabályokat,
- a házirend balesetvédelmi előírásait,
- a rendkívüli esemény (baleset, tűzriadó, bombariadó, természeti katasztrófa stb.) bekövetkezésekor szükséges teendőket, a menekülési útvonalat, a menekülés rendjét,
- a tanulók kötelességeit a balesetek megelőzésével kapcsolatban.

Továbbá az osztályfőnökök feltétlenül foglalkozniuk kell a balesetek megelőzését szolgáló szabályokkal a tanulmányi kirándulások, túrák és a közhasznú munkavégzés megkezdése előtt, valamint a tanév végén, a nyári idénybalesetek veszélyeire is fel kell hívnia a tanulók figyelmét.

2.2.5. Környezeti (környezetvédelmi) nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen környezetének megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek:

- a környezet sajátosságainak, minőség változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére,
- a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességeik vállalására és jogaik gyakorlására.

A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók megismerik azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példák felismerik a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Megértik a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Bekapcsolódnak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válik meghatározóvá. Személyes tapasztalatokat szereznek a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Az iskolai oktatás-nevelés folyamatában a „cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan” elvnek megfelelően támogatjuk a tanulói folyamatokra és tevékenységekre épülő, az intézmény egész képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód kialakulásának alapvető eszköze. Az egész intézményre kiterjedő, részletes program a 4. fejezet alatt olvasható.

2.2.6. Pályaorientáció

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Összetevői:

- az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése,

- a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján,
- tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegítik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

A szakképzési és érettségi vizsgára való felkészítés olyan szilárd alap megteremtését és szakmai ismeretekkel rendelkező, a felsőfokú tanulmányokra felkészült tanulók képzését követeli meg, akik az iskolai tanulmányok elvégzése után képessé válnak magasabb rendű összefüggések megismerésére, a teljes életüket átszövő folyamatos önképzésre, szakképzésre, a felsőfokú tanulmányok folytatására

2.2.7. A szociális ellátás biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése

Az intézmény által megfogalmazott célok (az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása) a szociális ellátások iskolai szintjének kialakítását kívánják meg. Alapvető feladat a szülők igényeinek megfelelően az intézmény társadalmi környezetéhez alkalmazkodva az

- egész napos ellátás és a diákétkeztetés biztosítása.
- felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórákon, családlátogatáson
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése, segítése (tanulói ösztöndíj roma ill. hátrányos helyzetű jól tanuló diákoknak)
- motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- kapcsolat a szakszolgáltató intézménnyel, az áthelyező bizottsággal
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- táborozási hozzájárulások, ösztöndíjak biztosítása

- pályázatok figyelése, a részvétel ösztönzése
- önismereti csoportok létrehozása, működtetése
- mentálhigiénés programok
- komplex tehetséggondozó programok (honismereti-néprajzi, zenei-művészeti, sport-turisztikai)
- szoros kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal, a védőnővel, a gyámügyi előadóval, a jegyzővel annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

2.2.8. Hon és népismeret – a közösségfejlesztés

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

- Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét.
- Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Megismerik a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. Intézményünk a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

Feladataink:

- A hon- és népismerettel elősegíteni a harmonikus kapcsolat kialakulását a természeti és a társadalmi környezettel.
- A nyitottságra való ösztönzéssel igyekszünk kialakítani azt a képességet, hogy tanulóink megértők legyenek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Törekszünk arra, hogy minél többen közvetlenül is részt vegyenek a társult települések nemzetközi kapcsolatainak ápolásában (Nyárádszereda, Marpingen, Steinberg, Mileész, Nagyborosnyó).
- Igyekszünk bekapcsolni diákjainkat a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe (helytörténeti diákkör).
- Támogatjuk azt a törekvést, hogy a tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése, megoldása terén.
- Figyelünk arra, hogy a kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és –kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak
- Az iskolának az új információs környezetben eligazodó, és azt kritikai módon használó fiatalokat kell nevelnie. Ügyelnünk kell a médiumok, a számítás technika és az Internet helyes használatának kialakítására.

2.2.8.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A gyermeki személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és a gyermekek közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a gyermeki közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A gyermekek közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatban.

A gyermeki közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- Az iskolai élet egyes területeihez (foglalkozásokhoz, tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az intézményben foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az intézményt segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével,
- viselkedésével,
- beszédstílusával,
- társas kapcsolatával

az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért intézményünkben a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg.

2.2.9. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók ismereteket szereznek az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről, hogy diákként és felnőttként élni tudjanak a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagítjuk, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók megismerik az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Nyitottá és megértővé válnak a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Információkat szereznek az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekszik érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Iskoláink és a tanulóink törekszenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. 1990-től van lehetőségünk a külföldi táborokba való eljutásra. Tanulóink Franciaországba rendszeresen 2 évenként mentek, de Németországba, Szlovákiába is eljutottak már. Az új testvérvárosi kapcsolatok révén tovább bővült lehetőségünk, Marpingenbe 2001-től évente (Németország), Steinbergbe (Németország), Nyárádszeredára (Románia) és Mileészbe (Görögország) is eljuthatnak diákjaink. Várhatóan ezek a lehetőségek a jövőben is rendelkezésünkre fognak állni.

2.2.10. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvén, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság

fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

2.2.11. Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. A tanulóknak értenie kell a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Fel kell ismerniük a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Ez hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

2.3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek kiválasztásáról, esetleges tankönyvcseréről a munkaközösségek döntenek.

A tankönyvekkel, taneszközökkel szemben támasztott követelmény:

- Tartalmazza a kerettantervben és a helyi tantervben előírt ismeretanyagot;
- Elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- Alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez,
- A tankönyv szolgálja eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait
- A tankönyv (és egyéb segédlet) ára ne legyen magas.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

2.4. A pedagógiai program megvalósítását segítő eszközök

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet tartalmazza.

A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet a szertárakban, osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések ill. eszközök szolgálják: írásvetítő, diavetítő, fali vetítövásznon, televízió, videomagnó, kazettás magnetofon, CD lejátszó és projektor, Tolnanémedin, Nagyszékelyben egy, Simontornyán több tanteremben digitális tábla.

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különbféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a pedagógusok rendelkezésére állnak. Átvételük után annak rendeltetésszerű használata a pedagógusok felelőssége.

2.5. Ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszer

A minőségbiztosítás alapvető problémáit az alábbi területek okozhatják

- A közösen megalkotott szabályzók betartása ill. be nem tartása,
- Az iskola, a gyermek és a szülők folyamatos együttműködése ill. annak hiánya.

Az iskola minőségét mindig az érintettek elégedettsége ill. elégedetlensége határozza meg. Ez alapján nyilvánítanak véleményt, amely hosszú távra meghatározza az intézményről kialakított képet. A hosszú távú stratégiát kidolgoztuk, hogy eleget tudjunk tenni a minőségbiztosítás követelményének.

Célunk és feladatunk a partnerközpontúság állandó figyelemmel kísérése, hogy együtt magasabb szintre tudjuk emelni az oktató-nevelő munkát.

2.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus a jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok látja el. Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával tölti.

A pedagógus végzi az iskola alaptevékenységét, a nevelő-oktató munkát.

- Elvégzi a tanítási és a délutáni órák (pl. szakkör) megtervezésével, előkészítésével és vezetésével kapcsolatos nevelési-oktatói feladatokat.
- Az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti.
- A tanórákat az órarend szerinti rendben, pontosan köteles megtartani.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanórák közti szünetekben, beosztás szerint ügyeletesi teendőket köteles ellátni.
- A nevelő-oktató munka során a pedagógus - az általa vezetett tanórákon - maga határozza meg
 - az előírt tananyag ütemezését

- a segédanyagokat
- az előadás és számonkérés módszereit
- Folyamatosan ellenőrzi és értékeli tanítványai munkáját.
- 15 munkanapon belül kijavítja a megíratott dolgozatokat, és az eredményeket ismerteti a tanulókkal.
- Külön utasításra a hiányzó kollégákat helyettesíti.
- Vezetői megbízásra részt vesz az érettségi - és egyéb (pl. javítóvizsga) - vizsgabizottság munkájában.

A pedagógus folyamatosan teljesíti a munkájához kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségeket.

- Szeptember 15-ig elkészíti az aktuális ütemterveket és ezeket - véleményezésre - átadja az intézményvezető- helyettesnek, tagintézmény-vezetőnek.
- A tanulók érdemjegyeit legalább havonta, a tanulói mulasztásokat és az elvégzett tananyagot legalább hetente beírja az osztályozó és a haladási napló megfelelő rovataiba.
- Az ütemtervben meghatározott, megíratott és kijavított nagydolgozatokat - a diákoknak és szüleiknek történő bemutatás után - a tanár köteles a tanév végéig megőrizni. A dolgozatok számát, anyagát és értékelését az intézményvezető, az intézményvezető-helyettesek, a tagintézmény-vezetők és az érintett munkaközösség-vezető ellenőrizheti, a dolgozatokat megtekintheti (az érintett tagintézmény-vezetővel is egyeztetve).
- Az esetleges bukásról - legalább egy hónappal az osztályozó konferencia előtt, a naplón keresztül (F betű), értesíti az érintett tanuló osztályfőnökét.

A pedagógus részt vesz a nevelőtestület munkájában.

- Nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanulók testi épségének megővéséről, erkölcsi védelméről, személyiségük fejlődéséről.
- Részt vesz a tanári megbeszéléseken, értekezleteken és konferenciákon. Szakmai munkaközösségek munkájában aktív szerepet vállal.
- Beosztás szerint - az előírt szabályok figyelembe vételével - ellátja az iskolai ügyeletekből (tanulmányi versenyek, vizsgák, iskolai rendezvények) rá jutó részt.
- Az éves munkatervben meghatározott feladatokban aktív szerepet vállal (tervezés, előkészítés, szervezés, jelenlét).
- Az előírt szaktanári fogadóórákat megtartja.
- Ügyeletet, helyettesítést vállal és megbízott feladatát ellátja.
- Oktató - nevelő tevékenysége során ellátja a tehetséggondozás, tehetség-kiválasztás feladatát, tevékenységét. A hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulókat segíti, mentorálja.
- Részt vesz az intézményi dokumentumok készítésében. (SZMSZ, Házi rend, pedagógiai program)

A pedagógus törekszik az iskolai munka színvonalának növelésére.

- Fejleszti szaktárgyi, módszertani és pedagógiai ismereteit, részt vesz a kötelező továbbképzéseken. A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerzi az előírt minősítéseket.
- Lehetőségei szerint segíti a szertári állomány gyarapítását és megőrzését.
- Az iskolai rendezvényeken részt vesz.

2.7. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök az osztályközösség pedagógus vezetője. Az osztályfőnököt az intézményvezető határozott időre bízza meg.

Munkáját az SZMSZ és mellékleteiben meghatározottak, valamint egyéb iránymutatások alapján végzi.

Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma az osztályfőnöki tanmenet.

Az osztályfőnök egyedi módon segíti a tanulók iskolai életét, munkáját.

- Neveli az osztály tanulóit, figyelemmel kíséri személyiségük fejlődését.
- Tájékoztatja a tanulókat az őket érintő határozatokról, szabályokról, illetve a rájuk vonatkozó feladatokról.
- Igazolja, és esetenként engedélyezi a tanulók távollétét.
- Segíti az osztály által elvállalt rendezvények megszervezését, lebonyolítását.
- Az osztály javaslatainak figyelembe vétele után - az osztályozó konferencián a kollégákkal egyeztetve - minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Segíti a tanulók együttműködését.

Az osztályfőnök segíti a tanárok és az iskolavezetés kapcsolatát az osztállyal.

- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában és a tagozati vagy osztályfőnöki munkaközösségi megbeszéléseken.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Ellátja az osztállyal kapcsolatos adminisztratív teendőket, vezeti és ellenőrzi a törzslapokat, az osztályozó és haladási naplót, a tanulói hiányzásokat és azok igazolásait, az év eleji és év végi statisztikai lapokat.
- Rendszeres adminisztratív kötelezettségek:
 - a tanulók személyi adatainak beírása a naplóba, év eleji összesítések elkészítése
 - törzslapok kitöltése - tanulói adatváltozáskor, legalább félévente
 - az érdemjegyek beírásának és a haladási napló kitöltésének ellenőrzése - havonta
 - az ellenőrző könyvek - tanulók által történő - megfelelő vezetését ellenőrzi legalább kéthavonta
 - a tanulói hiányzások igazolása - a hiányzást követő nyolc napon belül
 - a tanulói hiányzások összesítése - havonta
 - bizonyítványok kitöltése - az éves munkaterv szerint
 - év végi összesítések – az intézmény vezetése által meghatározott időpontig.
 - Közreműködik a tanórán kívüli foglalkozások meghirdetésében és szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására.
- Közvetlen kapcsolatot tart fenn az osztályában érintett szülőkkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az esetleges problémákat és azok okait igyekszik időben feltárni. Ha szükséges, értesíti a szülőket és/vagy az iskola vezetését.
- Az éves munkatervben meghatározott időben szülői értekezleteket és fogadó órákat tart.
- Segíti az osztály szülői közösségének együttműködését, az SZMK munkáját.
- A gyermek pontosabb megismerése céljából családot látogat.
- Részt vesz az iskolai rendezvényeken.
- Nem közölhet illetéktelen személlyel semmilyen adatot, információt, amely akár a gyermekre, akár a szülőre, akár a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos lehet.

3. Egészségnevelési program

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érni, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében!

3.1. Az egészségvédelem kiemelt témakörei

- az életkorral járó biológiai-, pszichohigiénés-, életmódi tennivalók
- a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdései
- az egészségre káros szokások (helytelen táplálkozás, inaktív életmód)
- az antihumánus szenvedélyek kérdése, a drogprevenció
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek, a személyiség fejlesztése
- az egészségérték tudatosítása
- a testi, szellemi, lelki képesség harmonikus fejlesztése
- pozitív önkép kialakításának segítése
- a sporttevékenységek (egyéni, csoport) kiemelt elismerése, támogatása
- erőfeszítésekre képes ifjúság nevelése
- toleráns viselkedés kialakítása
- a szabadidő értékes eltöltésének igényé válása
- sikeres fellépés, megjelenés
- ideális emberi kapcsolatok megvalósítására való törekvés
- az igazi szerelem megélésének, megismerésének igénye
- kritikai érzék tudatos fejlesztése
- helyes életmód kialakításához szükséges ismeretek elsajátítása
- életmód és betegségek kapcsolatának megismerése

A WHO egészségdefiníciója hangsúlyozza, hogy az egészség nem pusztán a betegségek hiánya, hanem testi-lelki és társadalmi jólét, mely a fenntartható fejlődésnek is egyik elengedhetetlen alapfeltétele.

Hogy a diákok mit tartanak értéknek (idea, történés, anyagi javak), az elsősorban a családtól függ, és ezt az iskola csak közvetve és csekély mértékben tudja befolyásolni. Napjainkra jellemző, hogy a pubertástól a szociális befolyásolás ereje áthelyeződik a kortárscsoportra, és ezzel együtt a deviáns hatások és a médiák befolyása is megnő. A zaklatott, túlhajszolt életmód velejárója a rendszertelen táplálkozás. Mindezek indokolják az egészségnevelési program létjogosultságát.

3.2. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Tartalmi elemek:

- Az egészség érték volta.
- Az egészség állapot a szomatikus, a psziché és szociális működések dinamikus egyensúlyi állapota.
- Az egészség állapot optimalizálása a környezet optimalizálásának igényével együtt valósulhat meg.
- Az életmód komplex fogalma (életvitel objektív és szubjektív meghatározók), 12 pontja.

- A teherbíró személyiség kialakulásához szükséges képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, önismeret, döntés).
- Az életmód szerepe a szív, érrendszeri, a daganatos az AIDS, az alkohol és drogfüggés betegségeinek megelőzésében.
- Rendszeres sportolás igénye és gyakorlata.
- Kamaszkori, ifjúkori testi-lelki változások elfogadásának, megismerésének igénye.
- Munka és pihenés helyes értékelésére való törekvés.
- A felnőttek életmódjának, életvitelének megismerése, kritikai elemzése.
- A gyermek társadalmi szerepének, helyének megismerése.
- Testi higiéné.

Követelmények:

- Ismerjék fel, hogy az ember egészsége szoros kapcsolatban áll a környezettel.
- Tudják mit jelent a környezettel való harmonikus viszony kialakítása.
- Tudatosan használják a természetes anyagokat.
- Törekedjenek a szabadidő egészséges eltöltésére.
- Ismerjék az egészséges életmód követelményeit, és azok közvetett és közvetlen hatásait egyénre, családra és társadalomra.
- Törekedjenek egészségük megőrzésére.
- Fogadják el az emberek különbözőségét.
- Fogadják el önmagukat, ismerjék saját egyéniségüket.
- Tudják, hogy a sikeres ember hogyan viszonyul az életet veszélyeztető tényezőkhöz.
- Igyekezzenek szabadidejüket tartalmasan és hasznosan eltölteni.
- Reális önkép kialakítása.
- Sikeres fellépés, megjelenés.
- Kritikai érzék tudatos fejlesztése.
- Harmonikus emberi kapcsolat.
- Sikeresség és család kapcsolatáról rendelkezzenek ismeretekkel, élményekkel.
- Ismerjék a korábbi generációk értékeit.
- Tudjanak különbséget tenni barátság, rajongás, vágyakozás és szerelem érzésvilága között.

3.2.1. Iskolai étkeztetés

Hazánkban kiemelkedően magas a szívrendszer és a daganatos betegségek halálozási száma. Ennek nagyfokú javulása volna elérhető a helyes táplálkozással. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kap. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és konyhával rendelkezik, ez került át önkormányzati üzemeltetésbe. A tanulók közel 50%-a veszi igénybe a szolgáltatást. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani kellő időt az ebéd elfogyasztására.

3.2.2. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek nagy részénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erőfeszítésre serkentsük a fiatalokat,

hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra. A mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben megszerveztük Erre kiváló alkalmat nyújt az intézmény kezelésében lévő sportcsarnok, valamint a délutáni tömegsport foglalkozások, edzések.

A testnevelés foglalkozások (órák, sportköri foglalkozások) során különös gondot kell fordítani arra, hogy a tanulók örömforrása legyen a testmozgás. A testnevelők igyekezzenek olyan légkört teremteni az órákon, amely alkalmas a napi szellemi feszültség oldására és sikerélmény szerzésére.

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján az iskola minden osztályban, (felmenő rendszerben) megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

A mindennapos testnevelés 2 órájának kiváltása érdekében az 1-4. évfolyamon a „Szivacskezilabda kerettanterv 1-4. évfolyam számára” elnevezésű kerettanterv ismeretanyagát is oktathatjuk.

3.2.3. A személyiség fejlesztése

Minden nevelőintézmény alapvető feladata a fiatalok személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése. E program részeként az alábbi területeken végzünk tudatos fejlesztőmunkát iskolapszichológus segítségével:

- önismeret erősítése, az önelfogadás képességének kialakítása,
- kudarcűrő képesség fejlesztése,
- kapcsolatteremtési képesség fejlesztése,
- akaraterő fokozása,
- az igényes környezet kialakítására és fenntartására való törekvés erősítése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése,
- az öltözködési szokások, az izlés alakítása.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra, és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program, ahol spontán lehetőség kínálkozik a fiataloknak egymással és a pedagógusokkal közös tevékenységére.

A szülők körében egyrészt a felvilágosító munka (értekezletek) útján, másrészt a saját gyermekük fejlődéséről, problémáiról szóló négy- és hatszemközti beszélgetések során tudjuk elveinket, az általunk elsőbbséget élvező értékeket közvetíteni.

3.2.4. Az antihumánus szenvedélyek kérdése, a drogprevenció

Fontos feladat az egészséges életmód szemléletének megerősítése sokrétű szabadidős és prevenciósz tevékenységgel. Soha még annyi negatív hatás nem érte ifjúságunkat, mint a maiakat. Miután "eladó az egész világ", nehéz értékeket közvetíteni, pláne eszköztelenül, alternatívák felmutatása nélkül. Pedig ez sokkal komolyabb veszélyeket rejt magában, mint gondolnánk. Fontos az ifjúság energiájának lekötése, érdeklődésének kihasználása, idejének kitöltése, hogy ne legyen se ideje, se kedve a szenvedélybetegek táborát bővíteni. Mindig a felnőttek felelnek az ifjúságért, és azok mindig csak olyanok, amilyeneknek nevelik őket.

Még időben vagyunk, de a mi felelősségünk, hogy Simontornyán milyen irányba halad a fiatalság. Programok és hely kell számukra. Olyan programok és helyek, ahol nem kell okvetlen, dohányozni, italt fogyasztani, drogozni, ugyanakkor mégsem iskola, és jól érzi ott magát.

A problémát érzékeli az oktatási kormányzat is. Nem véletlenül építették bele a törvénybe, s nem véletlen, hogy az elkövetkező évek kötelező munkakörei lesznek a szabadidő szervező, pedagógiai asszisztens, könyvtáros stb., de addig is keresni kell a megoldást.

Néhány lehetőség:

- ifjúsági klub működtetése, szabadidő-szervező foglalkoztatása
- több könyvtári, Internet stb. lehetőség,
- több sportolási, kirándulási, épített és természeti környezet átalakítási lehetőség révén.

A drogprevenció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie, és kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe. Pedagógusainknak tisztában kell lenniük a legális-, illegális drogok fogyasztása mögött meghúzódó okokkal. Közre kell működniük a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Tudniuk kell, mi a teendőjük, kompetenciájuk, ha szembesülnek a kábítószeres problémájával. A fiatalok egészségfejlesztése érdekében a legális és illegális drogokat együtt kell kezelni.

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában, megfelelő előkészítés és információátadás után részvételükkel tudják támogatni az iskola programjait. Fontos, hogy az iskola a diákok és a tanárok körében egyaránt felmérést készítsen a drogokról való ismeretek szintjéről, hogy drogprevenációs tevékenységet a későbbiekben ennek megfelelően folytathassa.

A pubertás kortól kezdve nagyon fontos a kortárs csoport befolyása, amit a drogprevenációs munkában is fel tudunk használni (kortárs-segítők).

A drogprevenáció lehetséges szinterei:

- Tanórai foglalkozások (Minden tantárgynak van konkrét csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez és így a drogprevenációhoz.)
- Osztályfőnöki órák (Konkrét témakörök feldolgozása, ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, esetelemzések. Az ismeretátadó órákhoz szükség esetén külső előadókat, szakembereket lehet hívni.)
- Délutáni szabadidős foglalkozások (Sportprogramok, számítógépterem-használat, vetélkedők, versenyek, játékos programok, témával kapcsolatos filmvetítések.)
- Szülői értekezletek (Osztály-, évfolyam- vagy iskolaszintű, esetleg külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőr, volt drogos.)
- Értekezletek, esetmegbeszélések, tréningek (Elsősorban a pedagógusok és szülők számára)
- Droგprevenációs rendezvények, egész napos egészségnevelő iskolai programok – Drogellenes, ill. Egészség Nap. (Az elmúlt években a gimnáziumi diákok számos versenyen, rendezvényen vettek részt.)
- Továbbképzések
- Kortárs-segítő képzés

- Filmvetítés. A szerfogyasztással kapcsolatos filmek vetítése. Kiválasztásnál fejlődéslelektani szempontokat is érvényesíteni kell. (Különösen a fiatal felnőttek nevelésénél volt hasznos a „Requiem egy álomért” című film megtekintése, megbeszélése.)
- Egészségügyi szervek, gyermekjóléti szolgálatok, drogzonzultációs központok munkatársai által vezetett szervezett programok a motivált tanulók „gyűjtőhelyei” és a szemléletformálás műhelyei lehetnek.
- Kiscsoportos beszélgetések. Osztálynak vagy kisebb csoportoknak tartott beszélgetéses témafeldolgozások lehetnek megelőző jellegűek, esetleg konkrét problémát feldolgozóak. A beszélgetésre nagyon fel kell készülnie a pedagógusnak. Odaforduló, érzékeny és mégis távolságot engedő attitűddel kell a foglalkozást vezetni. E beszélgetésekbe javasolt az iskolai drogkoordinátort bevonni, ill. ő is megtarthatja a foglalkozásokat.
- Dramatikus játékok. Osztályfőnöki órán, esetleg magyar irodalom órán jól alkalmazható a felkészült (kiképzett) tanár számára a szituációs vezetés módszere.
- Színjátszó kör. A szenvedéllyel, a drogok fogyasztásával és az életmódot befolyásoló hatásával kapcsolatos darab kiválasztását, bemutatását, vagy videofilm feldolgozását jelenti az egyébként hagyományos módon és témafeldolgozással működő irodalmi színpad vagy más diáktársulat esetén.
- Sportprogramok, túrák, kirándulások. A szabadidő megfelelő eltöltésének képessége már önmagában is prevenció eszköz. (Az elmúlt években ilyen a rendszeresen megrendezett Föld napi futóverseny ill. a Simontornyai 24 órás sportörület.)
- Könyvtársarok. A könyvtárban létre lehet hozni olvasósarkot a témát feldolgozó könyvekből a diákok számára.
- Tematikus előadás. A tanulók, tanárok, szülők korrekt ismeretanyagának kialakításához nélkülözhetetlenek a tematikus előadások, melyek megtartására célszerű külső specialistákat felkérni. A drogprevenció részeként szükséges a jogi, bünygyi következményeket is ismertetni.
- Diákönkormányzati programok. Minden szakmailag támogatható ötlet kivitelezéséhez segítséget kell nyújtanunk.

Az egészségnevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

3.2.5. A fogyasztóvédelem kérdése

Intézményünkben a fogyasztóvédelem oktatása új elemként jelenik meg minden tantárgyba integrálva. A természettudományok oktatásának eddig is részét képezték az ezen a területen elsajátítandó kompetenciák és személet megismerése, de más területeken ez eddig nem jelent meg. Ezek tudatában fontos tehát nemcsak a tanulók számára közvetítenünk az ismereteket, kompetenciákat, hanem nekünk magunknak is felül kell egyrészt vizsgálnunk oktatott tantárgyaink szerkezetét, másrészt, mint fogyasztóknak is meg kell változtatnunk eddigi szemléletünket.

Cél a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, fejlesztése

Tartalmi elemei a környezettudatos fogyasztás, a kritikus fogyasztói magatartás és a preventív fogyasztóvédelem

Követelmények:

- Ismerjék saját maguk és társaik alapvető szükségleteit
- Tudják mit jelent a tudatos fogyasztói magatartás
- Ismerjék az érdekérvényesítés fórumait
- Ismerjék a fogyasztás és a bioszféra közötti veszélyforrásokat

Színterek:

- tantárgyak (minden tantárgy tananyagába integráltan)
- tanórán kívüli elemek (vetélkedők, rendezvények)
- iskolai fogyasztóvédelmi működés

Módszerek:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

3.2.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat és a katasztrófavédelem felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt, rendőrt vagy tűzoltót hívni.

A tanulók a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Biológia és egészségtan órán: rovarcsípések, légúti akadályok, újraélesztés, eszméletvesztés és agyarázkódás, artériás és ütőeres vérzések, személyes higiénia, környezeti hatások

Földrajz órán: környezeti hatások szerepe az emberi szervezetre, környezetszennyezés

Kémia órán: mérgezések, vegyszerek, savmarás, égési sérülések, a táplálékkal bevitt kémiai anyagok hatása

Fizika órán: égési sérülések, áramütés okozta sérülések, nyílt láng használata, áramütés, csúszásveszély, veszélyes konyhai és elektromos eszközök használata

Testnevelés órán: a mozgás, esés, esések tompítása, húzódások, ficamok, törések

Osztályfőnöki órákon: elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe

vétele egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

4. A környezeti nevelés programja

Az ember egyszerre biológiai és társadalmi lény. Mint biológiai lény a természet része és minden életfunkciójával a természethez kapcsolódik. Mint társadalmi lény, tapasztalatai birtokában életfeltételeit tudatosan javította és alakította át a saját hasznára. Napjainkra az ökológiai válság globális méreteket öltött az emberi szükségletek növekedése által és a civilizációs folyamat hatására. Az elkövetett hibákat helyre kell hozni, hogy a következő generációk számára is kedvező feltételek legyenek a Földön.

A jövő nemzedékének már a környezeti problémák megelőzésére kell törekedni, melynek alapvető feltétele a tudatformálás, szemléletformálás, a felelősségtudat kialakítása környezete iránt.

Iskolánk széleskörű oktatási-nevelési munkája 1. évfolyamtól a 13. évfolyamig terjed. Szerteágazó képzésünkben a környezeti nevelésnek kiemelt szerepet kell biztosítani, hogy a jövő emberei képesek legyenek az egész világot érintő környezeti ártalmak, problémák csökkentésére, az eredeti állapot helyreállítására.

4.1. Környezeti nevelésünk célja

- Rendszerszemléletre nevelés.
- Globális összefüggések megértése.
- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése, helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések keresése.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése.
- Létfenntartáshoz szükséges értékek megismerése, és a viselkedési normák kialakítása.
- Konfliktuskezelés, tolerancia, természeti, társadalmi felelősség fejlesztése.
- Helyes értékrend, erkölcs és életviteli szokások formálása.
- Környezeti- és egészség-tudatosság erősítése az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata.
- Fogasztás helyébe az életminőség helyezése.
- Fenntarthatóságra való nevelés az ökológiai szemléletmód segítségével.
- A helyi értékek és problémák, megismertetése.
- Lakóhelyünk környezetvédelmi munkájában aktív részvétel.
- Ősi mesterségek megismerése.
- Hagyományok őrzése.

4.2. Helyzetkép, helyzetelemzés

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium beiskolázási körzete Simontornya, Tolnanémedi, Nagyszékely, Pálfa-Felsőrácegres és Úzd-Sárszentlőrinc, Pincehely, de több környező településről is érkeznek diákok.

Épületeinken belül a folyamatos fejlesztések ellenére számtalan feladat vár ránk, mely segíti a tanulóink környezettudatos szemléletformálását. A takarékos energiafelhasználás terén a fűtés korszerűsítése, a nyílászárók cseréje, energiatakarékos világítótestek használata. Esztétikai fejlesztésben a folyosók, társalgók és tantermek dekorálása, növények szaporítása fontos szerepet tölt be. Kiemelt helyen kell kezelnünk az iskola berendezésének megóvását, a tisztaságot és a szelektív hulladékgyűjtést, mely a település tervében is szerepel.

Az intézmény épített és természeti, valamint szellemi értékekben gazdag településeken működik. Van gazdag gyűjteménnyel rendelkező vármúzeum, berendezett tájház (Simon ház), állandó helytörténeti kiállítás (Helytörténet háza) stb. Hagyományőrző kis csoportok és programjaik nagyban segítik a környezetvédelmi munkát. A természeti értékek megismerésének lehetőségét kínálja a szőlőhegy, a környező erdők, a Sió, de főleg a „Kisasszony-tó” szinte érintetlen vidéke. Ez utóbbi terepi, tábori programok szervezését is lehetővé teszi. Erdei iskolai és nyári terepi programok lebonyolítására alkalmas helyszín a Kisszékelyi tábor is.

4.3. Konkrét célok az iskola környezeti nevelésében

Hatékony környezeti nevelő munkákhoz elengedhetetlen a környezeti nevelés alapelveinek széleskörű beépítése a tantárgyi struktúrába, illetve az iskolai élet egészébe. Oktató-nevelő munkánk során tudatosítani kell, hogy az ember termelő-fogyasztó tevékenysége során valamennyi földi szférában változásokat okoz.

Ezen változások csökkentéséhez megelőzéséhez vezető céljaink, feladataink:

- Életkoruknak megfelelően bővíteni látókörüket a lokális ismereteken keresztül a globális felé.
- A közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek azok kölcsönös kapcsolatának, szépségeinek és értékeinek megismertetése.
- A szokások kialakításával, az értékek tudatos formálásával, széleskörű ismeretekkel alátámasztva a környezetéért felelősséget érző, cselekvőképes emberek nevelése.
- Az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban.
- Megismertetni a helyi környezetvédelmi programokat, terveket, melyben koruknak megfelelően aktív részesek lehetnek.
- Láttatni velük a történelmi, gazdasági változásokat.
- Bekapcsolni őket az iskola és a város hagyományőrző programjaiba.
- Tudatosítani bennük a természeti és társadalmi környezet változásait, az urbanizációt, az ipari és mezőgazdasági termelés emberi egészséget veszélyeztető hatásait.
- Ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát.
- Legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz és energia felhasználás, valamint a szelektív hulladékgyűjtés
- Törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újrahasznosítására.
- Alakuljon ki és szilárduljon meg tudatukban a környezetbarát szemlélet, magatartás, viselkedés és életvitel.

4.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

4.4.1. Hagyományos tanórai lehetőségek

4.4.1.1. Magyar nyelv és irodalom

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatukat,
- érzékenyek legyenek és kerüljék a “nyelvi” környezetszennyezést,
- képesek legyenek a lényeges és lényegtelen információk között különbséget tenni,
- ismerjék meg a lakóhelyhez kötődő meséket, mondákat.

Fejlesszük esztétikai és erkölcsi érzékenységüket!

4.4.1.2. Történelem

A tanulóknál el kell érünk azt, hogy

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete. Értessük meg az egész világot érintő globális problémákat, és hangsúlyozzuk az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

4.4.1.3. Idegen nyelv

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- érzékennyé váljanak a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- érzékenyek legyenek a hazai környezeti problémákra és megismerjék a nyelv segítségével az idegen országok ilyen irányú tevékenységét,
- fejlődjön állampolgári felelősségtudatuk.

A tanulóknál alakítsuk ki a nemzetközi felelősség érzését a környezettel szemben!

4.4.1.4. Matematika

A tanulóknál el kell érünk azt, hogy

- váljanak képessé a tantárgyakban tanított környezeti összefüggések matematikai módszerekkel történő demonstrálására
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- meg tudják figyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek a valós életből vett konkrét példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- sajátítsák el a leendő szakmájuk anyagszükségletének kiszámításához feltétlenül szükséges matematikai alapléteket.

A tanulóknak alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket és a rendszerben való gondolkodást!

4.4.1.5. Fizika

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- képessé váljanak a környezeti változások magyarázatára
- megismerjék az élő szervezetre káros fizikai hatások (hő, zaj, rezgés, rugózás) egészségkárosítását, és tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségét
- felismerjék a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóságot, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek ismeretében legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- felmérjék annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat csak felelősséggel szabad felhasználni.

4.4.1.6. Földrajz

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- szervezzenek tapasztalatokon alapuló élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- ismerjék meg és őrizzék a természeti táj szépségét
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- ismerjék meg gazdasági helyzetünket, lehetőségeinket és a világ globális problémáit.

4.4.1.7. Biológia

A tanulóknál el kell érniük azt, hogy

- ismerjék és szeressék a természetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- ismerjék a helyi természeti értékeket, és legyenek képesek tenni megóvásuk érdekében
- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzésének, mérséklésének lehetőségeit
- ismerjék a környezet-egészségügyi problémákat, és legyenek képesek azok elhárítására, megelőzésére és csökkentésére
- sajátítsák el a természeti erőforrások fenntartható használatának alapelveit
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megelőző életviteli technikákat.

A tanulóknak alakítsuk ki az ökológiai szemléletmódot!

6.4.1.8. Kémia

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

4.4.1.9. Testnevelés

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- ismerjék fel a szakma gyakorlása során kialakuló egészségi problémák (tartás, állóképesség) elhárításának lehetőségét a rendszeres mozgásban.

A tanulóknak tudatosítsuk az egészséges és a környezet komplexitását, hívjuk fel a figyelmet a higiénés normák betartására!

4.4.1.10. Ének-zene

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- felismerjék a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- felfedezzék a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

4.4.1.11. Rajz és vizuális kultúra

A tanulók képessé kell tenni arra, hogy

- meg ismerjék a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

4.4.1.12. Etika

A tanulókat rá kell vezetni arra, hogy

- képesek legyenek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknak alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek! Alakuljon ki személyes elkötelezettségük és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban!

4.4.1.13. Informatika (számítástechnika)

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- használják a világhálót ismeretszerzésre
- ismerjék az informatikában rejlő lehetőségeket
- ismerjék meg az informatikai berendezések környezetkárosító hatásait.

4.4.1.14. Osztályfőnöki munka

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- legyenek képesek környezetük megóvására, szépítésére, otthonossá tételére és igényes kialakítására
- ismerjék fel a mindennapi problémákat
- legyenek képesek a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

4.4.1.15. Etika/Hit- és erkölcsstan

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- a gyerekek közösséghez való viszonya, értékrendje, normarendszere, gondolkodás- és viselkedésmódja fejlődjön, alakuljon.
 - a tanulók erkölcsi érzéke fejlődjön, azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban.
 - a tanulók erkölcsi érzéke, illetve mélyebb szinten a lelkiismerete fejlődjön, ami azt jelenti, hogy képessé tesszük gyermekeinket arra, hogy olyan értékeket erősítsenek meg magukban, amelyek egyszerre igazodnak az alapvető erkölcsi értékekhez, valamint saját és közösségeik érdekeihez. Közben pedig fejlődnek bennük azok a pozitív belső késztetések is, amelyek segítségükre vannak a jó és a rossz felismerésében, az elkövetett hibák kijavításában, valamint a büntudat kezelésében.
- Értékelése a hagyományos osztályzással történik (1-5).

4.4.2. Nem hagyományos tanórai lehetőségek

Nem hagyományos tanórai foglalkozás lehet minden olyan új tanítási- tanulási módszer, melynek színtere a tanóra, de a helyszín az iskolán kívül is lehet. Ilyen az erdei iskola programon belüli foglalkozás is, mellyel intézményeink egyre gyakrabban élnek.

A környezeti nevelés középpontjában a valóságos, megtapasztalható környezet áll. A környezeti értékek megismerése, a problémák megértése, a tanulók és környezetük viszonyának, cselekvési, döntési lehetőségeinek tisztázása, valamint szembesülés tetteik következményével olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja, melyek hagyományos tantermi órán nem biztosíthatók.

A nem hagyományos tanórákon érvényesül a komplexitás: a tantárgyakon átívelő sokoldalú megközelítés egy adott témában. Értelem és érzelem kapcsolódását biztosítja. Lehetővé teszi az ismeretek összekapcsolását a módszerek sokféleségével.

4.4.4. Tanórán kívüli lehetőségek

A 14-18 éves tanulók ismeretanyaga, kommunikációs készsége már alkalmas arra, hogy a környezeti folyamatok összefüggését meglássák, környezeti problémákra keressék a megoldást. A tanórán kívüli alkalmak még nagyobb lehetőséget kínálnak az ilyen jellegű feladatok megoldására.

Iskolai szintű programok: szakkörök, túrák, kirándulások, kiállítás, hulladékgyűjtés, környezetvédelmi vetélkedők, terepgyakorlatok.

Városi lehetőségek: parkosítás, városszépítő akciók, parlagfű elleni program, kiállítás, előadás, vetélkedő.

Környékbeli lehetőségek: erdei iskola, nyári természetvédelmi tábor, természetvédelmi akciók.

4.5. Az iskolai környezet

A tiszta, esztétikus környezet kialakításához további munka szükséges. Az egészségesebb, környezetbarát légkör kialakítását a szükségmegoldások felszámolásával biztosítottuk. A termek, folyosók és a diáktársalgók dekorálásával, "zöldítésével", a berendezések, függönyök egységesítésével otthonosabbá tettük iskolánkat. Szelektív hulladékgyűjtés bevezetéséhez biztosítani kell a megfelelő hulladékgyűjtőket. Ez az elkövetkezendő évek feladata.

Az iskola udvarának parkosításában, a tankert ápolásában, a szerves hulladékok felhasználásában, újrahasznosításában lehetőség szerint az iskola minden tanulója vegyen részt.

Az iskolai jeles napok, ünnepek megtartásával a hagyományőrzést erősítjük.

Az egészséges táplálkozás érdekében az iskolai büfében gyümölcsöt, teát is árusítanak. Az egészséges életmód kialakításához szorgalmazni kell a sportcsarnok és a sportudvar jobb kihasználását. A diákok számára örömteli sportprogramokat kell szervezni. Igen jó kezdeményezésnek bizonyult a Simontornyai 24 órás sportörület című rendezvény, amelyre 2006. december 1-je óta minden évben sor került, hagyományos december eleji programmá vált, népszerűsége évről évre töretlen.

4.6. Módszerek

Módszerek közül kiemelt szerepet kap a kooperatív és reflektív tanulási módszer, a kompetencia alapú oktatási forma:

- egyszerű megfigyelések, mérések,
- kérdőíves felmérések,
- kísérletek,
- rendszermodellezés, működő modellek készítése, elemzése,
- szituációs játékok,
- közösségépítő, csoportos környezetvédelmi feladatok,
- aktív, kreatív munkák pl.: tisztasági verseny, szelektív hulladékgyűjtés, rekonstrukciós munkák, természetvédelmi és fenntartási munkák.

Terveink szerint a környezeti nevelésben hangsúlyos szerepet kaphat az erdei iskola. A cél az, hogy a tanulók 14 éves korukig lehetőség szerint legalább egyszer részt vegyenek erdei iskolai programon.

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelési, tanulásszervezési egység. A tanítás tartalmilag szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció. Az erdei iskola több mint kirándulás: a szervező pedagógusok által megtervezett komoly ismeretátadás, pedagógiai munka színtere.

Az erdei iskolai programok fontos módszere a projektszerű tanítás. Ennek során a tanulók az érzékekkel megtapasztalható, a gyermeki értelemmel is átlátható élet-egységekből (problémákból) indulnak ki, majd a részletek megismerését követően több szempont szerint elemzik a probléma egészét, s végül – bizonyos esetekben – megoldási javaslatokat dolgoznak ki. Néhány lehetséges foglalkozás az erdei iskolai programon belül: pl. természetismereti tanösvény bejárása, vadles, tájékozódási futás, térképolvasás, meteorológiai mérések, növény, állat és gombaismeret, gyógynövényismeret, víztisztaság-elemzés, talajvizsgálat, főzési gyakorlatok (bográcsban), nyomolvasás, önismereti csoportfoglalkozás, közösségkovácsoló játék, sportverseny, kézműves foglalkozás, természetfotózás, stb.

4.7. Erőforrások

4.7.1. Személyi erőforrások

Az iskolában dolgozó pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása adja a környezeti nevelés hitelességét. A technikai dolgozók napi munkájukat igyekezzenek környezetbarát technikákkal megvalósítani. Legyenek munkájukban igényesek, az ésszerű változásokra nyitottak, az iskolai étellel szemben pedig érdeklődők.

Az iskola önmagában nem képes minden feladat felvállalására, elvégzésére. Nagyon fontos feladatunk a kapcsolatteremtés és együttműködés a külső partnerekkel.

Az Önkormányzattal, helyi intézményekkel, Városi Könyvtárral, Fried Művelődési Házzal, a Simontornyai Vármúzeummal nagyon jó a kapcsolattartás. A szülőkkel való kapcsolat megfelelő módszerekkel jól alakítható, mely a tanulók életvitelének megváltozásán, a szemléletformálásán keresztül tovább javítható.

Tovább segítik munkánkat az egészségügyi és szociális intézmények.

Külföldi kapcsolataink lehetővé teszik más népek kultúrájának, szokásainak, környezetvédelmi problémáinak megismerését.

4.7.2. Anyagi erőforrások

A környezeti nevelési program megvalósításához a sikeres pályázatok vezetnek. A tanulók erdei iskolai programokban való részvételét a szülők nem tudják fedezni.

4.8. Taneszközök

Taneszközeink folyamatos fejlesztése a környezeti neveléshez az alapfeltételeket biztosítja.

További fejlesztés:

Bár a környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás, törekednünk kell a konkrét feladat megfogalmazására és ellátására. A tudatos környezetvédő magatartás kialakítását – tanórai és szakköri ráhatásokon túl - lomtalanítási, parkosítási akciók szervezésével, a szelektív hulladékgyűjtés intézményi megvalósításával

(szinte pénz nélkül meg lehet oldani a papírhulladékok külön gyűjtését), valamint a Kisasszony-tó körüli "östelep" és tanösvény kiépítésével tudjuk elérni.

- az iskola épületében a hulladéktárolók számának növelése,
- szemléltető táblák,
- aktuális dia, videó és CD anyag folyamatos beszerzése.

4.9. Kommunikáció

Az iskola környezetbarát életmód kialakítása mindannyiunk közös ügye. A kommunikáció szerves részét képezi a szemléletformálásnak, ezért fontos a széleskörű fejlesztése. Bővíteni és színesebbé kell tenni az iskolai falújságot.

A városi és megyei programfüzet adta lehetőségeket jobban ki kell használni. A helyi újság és televízió iskolai életünkről pontos információt ad a település számára.

4.10. Továbbképzés

A tantestület tagjainak az iskola környezeti nevelési programjának kidolgozásában és megvalósításában egyaránt részt kell venni. A kollégák helyi felkészítését munkaközösségi és tantestületi megbeszélésekkel, előadásokkal és iskolai továbbképzési napokkal segíthetjük. A környezetvédelem területén dolgozó pedagógusok illetve munkacsoport, a szaklapok és szakkönyvek biztosítják a folyamatos felkészítést, képzést.

4.11. Környezetvédelmi jeles napok az iskolai programban:

Március 22.	A víz világnapja (rajzverseny)
Április 22.	A Föld napja (vetélkedő, takarítás, futóverseny)
Május 10.	Madarak és fák napja (kirándulás)
Május 22.	A biológiai sokféleség nemzetközi napja
Június 05.	Környezetvédelmi világnap
Október 05.	Az állatok világnapja
Október 21.	Földünkért világnap

Kapcsolódunk a város környezetvédelmi tervéhez:

- a szelektív hulladékgyűjtéssel,
- feladatot vállalunk a terek rendezésében,
- aktívan támogatjuk a parkosítási, fásítási programot,
- bekapcsolódunk a köztéri berendezések karbantartásába,
- példát mutatunk a tiszta, esztétikus környezet kialakításában,
- aktívan részt veszünk a parlagfű akcióban,
- évről évre a Föld napján „takarítási napot” tartunk.

5. Esélyegyenlőséget biztosító alapelveink

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére. Többek között ezért is csatlakozott 2009 szeptemberétől a simontornyai, a nagyszékelyi és a tolnanémedi tagintézmény is a Pálfán és Sárszentlőrincen már korábban működő IPR-programhoz.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek mind a településen működő azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladat-ellátási helyei között, mind az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesülnie kell: a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.

Éppen ezért:

- Korlátozzuk a tanulók korai besorolását, hogy később kerüljön sor a tudás szerinti kiválasztódásukra.
- Rendszeres segítséget kapnak az iskolában lemaradók, hogy csökkenjen az évismétlők száma.
- Erősítjük a kapcsolatot az iskola és az otthon között, hogy a hátrányos helyzetű szülők is részt vállaljanak gyermekük motiválásában.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Az alacsony óraszámú tantárgyak esetén utazó pedagógussal biztosítjuk a szakos ellátást a társult községek tagiskoláiban is.
- Szorgalmazzuk a kompetencia alapú programcsomagok alkalmazását, illetve a kompetencia alapú oktatás elterjedését a tagintézményekben is.

Az egyéni fejlesztést igénylő gyermekek ellátása, korai fejlesztése, esélyhátrányainak minél korábbi ellentételezése nagyon fontos. A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnáziumban két gyógypedagógus, differenciáló pedagógusok, egy iskolapszichológus, az EGYMI és a Pedagógiai Szakszolgálat alkalmazottai látják el a korai és egyéb fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat.

Az integrációs és kompetencia alapú programok, az iskolaotthonos oktatás további alkalmazása és kiterjesztése várhatóan tovább fogja javítani az intézmény eredményességét.

5.1. IPR Pálfán, Sárszentlőrincen, Simontornyán, Nagyszékelyben és Tolnanémedin

5.1.1. Bevezető

Kiindulópontja, hogy a gyermekek, tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre, kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében. Az IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki

számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese. Ha az integrációs nevelés ezt a célt eléri, működőképessé válik.

5.1.2. Az iskolai integrációs program elemei

Az alkalmazás feltételei

Az iskolai integrációs program alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan szervezési, intézményi feltétel, amely biztosítja azokat a kereteket, amelyeken belül az integráció működni tud. Az iskola élete több ponton is átalakul, ha integrációs nevelésbe kezd. Újra kell gondolni tevékenységét, helyzetét, így az alábbi elemek végrehajtása kötelező.

Integrációs stratégia kialakítása

- Helyzetelemzés az integráció szempontjai alapján (az intézményi önértékelés táblái a helyzetelemzés elkészítéséhez segítséget nyújtanak)
- A célrendszer felállítása (a célok és feladatok meghatározása), valamint az elvárható eredmények intézményi megfogalmazása a helyi sajátosságok figyelembe vételével (A célok és éves feladatok meghatározásához használható az intézményi önértékelés is.)

Az iskolába való bekerülés előkészítése

- Az óvodából az iskolába való átmenet segítése, szakmai együttműködés kialakítása az óvodával.
- Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

- Szülői házzal
- Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- Szakmai és szakszolgálatokkal
- Középfokú oktatási intézményekkel
- Kisebbségi önkormányzattal
- Civil szervezetekkel

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító programot azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció - a heterogén összetételű iskolák és tanulócsoportok kialakítása -, leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelenti.

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok

Szociális kompetenciák fejlesztése

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- mentálhigiénés programok
- előítéletek kezelését szolgáló programok

5.1.3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projektmódszer
- drámapedagógia

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő esetmegbeszélések
- problémamegoldó fórumok
- hospitálásra épülő együttműködés

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- a szöveges értékelés – árnyalt értékelés, egyéni fejlődési napló

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
- multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program

Természetesen az ideális az, ha minél több programelem megjelenik az iskola életében, hiszen alkalmazásuk kölcsönösen erősíti egymást.

5.1.4. Elvárható eredmények

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, amelyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma.
- Csökken az iskolai hiányzások óraszám.
- Csökken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében a magántanulók száma.
- Nő az érettségire adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Az intézményi önértékelés elkészítésére az Országos Oktatási Integrációs Hálózat ajánlást bocsát ki.

6. Kompetencia alapú oktatás Simontornyán

6.1. A HEFOP 3.1.3. pályázat

Intézményünk 2005-ben sikeresen vett részt a HEFOP/2005/3.1.3 pályázaton, a „Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra” témában. A pályázat célkitűzései között szerepel többek között az egész életen át tartó tanulás közoktatásbeli megalapozása, amely feltétele a tudás alapú társadalom és gazdaság létrejöttének.

Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük, mely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára.

Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás, vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedeztető tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés. A módszertani változást kísérnie kell az oktatási eszközrendszer változásának, a digitális eszközök alkalmazásának. Ennek ismerete elengedhetetlen mind a versenyképes tudás, mind a munkaerő-piaci boldogulás szempontjából is.

6.2. Jövőkép - a kompetencia alapú oktatás várható eredménye

A kompetencia alapú oktatás bevezetésével, a programok szemléletmódjával és tevékenységrendszerével hatékonyan hozzájárulunk tanulóink kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez, amely jó alapot szolgáltat számukra az élethosszig tartó tanulás megalapozásához, a sikeresebb munkaerő-piaci elhelyezkedéshez. A HEFOP 3.1.3. pályázat nyerteseként iskolánk személyi és tárgyi feltételei bővültek. A pályázatnak köszönhetően:

- tárgyi felszereltségünk bővült,
- pedagógusaink részt vettek és részt vesznek olyan alapozó képzéseken, melyek szakmai segítséget nyújtanak a kompetencia alapú oktatás megvalósításához,
- a megszerzett tudásukat továbbadják kollégáiknak a helyi továbbképzések alkalmával, ill. bemutató órák tartásával,

- intézményünk hírneve szűkebb és tágabb környezetében is növekszik, pedagógusaink pedig olyan pedagógiai tudásra tesznek szert, melyek növelik szakmai presztízsüket más iskolákkal szemben.

6.3. A tanórai folyamatokban érvényesülő alapelveink

- Kislépések alkalmazásának elve
- A tanulók egyéni fejlődését figyelembevevő differenciált tanulásszervezés elve
- A pedagógusok, szülők, tanulók együttműködésének elve
- A rendszeresség elve
- Az ismeretközpontúság helyett a képességfejlesztés elsődlegességének elve

6.4. A kompetencia alapú oktatásban résztvevő tanulók

További terveink között szerepel, hogy a belső továbbképzések során az intézmény minden pedagógusa megismerje és alkalmazza a kompetencia alapú oktatási módszereket, így az intézmény minden tanulója részesüljön az újfajta tanulásszervezés adta előnyökben.

6.5. A kompetencia alapú képzésen részt vett pedagógusok száma

Intézményünk egyik nevelési értekezletén természetesen fő téma volt a kompetencia alapú oktatás, a tapasztalatok megvitatása, a jövőbeli elképzelések és lehetőségek felvázolása. Ekkor ismerkedett meg minden pedagógus a kompetencia alapú oktatással úgy, hogy a kiképzett pedagógusok rendes tanórai foglalkozásokat tartottak a kollégáknak. Így ismertették meg velük a különböző módszereket, technikákat, az újfajta tanóraszervezést stb. Ennek köszönhetően ma már alig akad olyan kolléga, aki mereven elzárkózna a kompetencia alapú oktatástól.

6.6. Kulcskompetenciák

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

6.6.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

6.6.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei, valamint érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a

szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

6.6.3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok, táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alpműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

6.6.4. Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lejároló kölcsönhatásban lejárolzó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a

mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetre gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatosan).

A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja - különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családjunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban. Ezt segíti tovább a **TÁMOP- 3.1.4-12/2 - Innovatív iskolák fejlesztése a Vak Bottyán ÁMK-ban** című megnyert pályázat is.

6.6.5. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül. Ezt segíti tovább a **TIOP-1.1.1-07/1-2008-0229** számú „**Pedagógiai és módszertani reform az Önkormányzati Közoktatási Intézményi Társulás Intézményeiben az informatikai infrastruktúra révén**” című megnyert pályázat is.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) - a szabadidő, az információmegosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

6.6.6. A hatékony, önálló tanulás kompetenciája

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást illetve támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

6.6.7. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a ügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empátikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főeseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken - a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig - hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti. Ezt segíti tovább a **Bethlen Gábor Alapkezelő - Határtalanul – BGA-12-HA-01-0585 jelű - Rákóczi nyomában – Határtalanul a nemzeti összetartozásért** című megnyert pályázat is.

6.6.8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Nemzeti alaptanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulászervezéssel kapcsolatos feladatait. A tanulászervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más eszközökre. A differenciált tanulászervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulászervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.

- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

6.6.9. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciája

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

Hangsúlyozni kell a művészet eszköz voltát, mely a művészeti nevelésben részt vevő diákok számára a mindennapi életben való boldoguláshoz nyújt hatékony segítséget. Fontos szerepe van az emocionális és kognitív képességek fejlődésében, valamint a társas kapcsolatokban is. Az esztétikai-művészeti kifejezőképesség segíti az esélyegyenlőséget, tompítja a hátrányos helyzetet, s rendkívüli lehetőség a tehetséggondozásra. Ezt segítette tovább a **TÁMOP-3.2.3/A-11/1 VOLTUNK. VAGYUNK! LESZÜNK!!! Élet- és fejlődési lehetőségek vidéken ... a Tolnai-dombságon innen, s túl ... építő közösségek a Simontornyai mikrotérségben hagyományai, természeti adottságai, történelmi múltja és kulturális értékei tükrében** című megnyert pályázat is.

6.6.10. A kooperatív tanulás, az interaktív és reflektív tanulási technikák

- Fogalomtáblázat: az információk összehasonlításának, vizuális megjelenítésének hatásos eszköze lehet a tanóra mindhárom fázisában (RJR). A fogalomtáblázat segíti a tanulókat abban, ismereteiket felidézzék, rendszerezék. Használják lényegkiemelésre, összefüggések megkeresésére, elemzésére, ok – okozati kapcsolatok feltárására, több dolog, téma vagy fogalom azonos szempontok szerinti összehasonlítására.
- Fürtábra: olyan grafikai szervező, amely gondolatok, információk, fogalmak és a közöttük teremthető kapcsolatok feltárulását mutatja egy adott téma (szó, kifejezés) vonatkozásában. Eredetileg olyan eljárás, amely a tanulókat egy adott témáról való nyílt és szabad gondolkodásra bátorítja. Készíthető egyénileg, párban, csoportban vagy közösen, használható a ráhangolódási szakaszban a meglévő tudás

összegyűjtésére vagy új asszociációk kiépítésére, a jelentésteremtés fázisában a gondolkodási folyamat, a megértés grafikus szervezőjeként, a reflektálás szakaszában összefoglaló tudáshálóként.

- Gondolkodástérkép: olyan grafikai szervező, amely hatékonyan segíti az átgondolt, szerkezetében és tartalmában igényesen felépített szövegalkotást. Alkalmas szóban és írásban megalkotandó különféle szövegek (előadás, hozzászólás, esszé, értekezés) megtervezésére. Központi fogalma funkcionálhat címként, ahhoz kapcsolódó kulcsfogalmaiból a szövegalkotás során tételmondatokat fogalmazhatunk, a kulcsfogalmakhoz rendelt információk, megjegyzések, észrevételek pedig a tételmondatot kifejtő, bizonyító szövegrészek, bekezdések vázlatául szolgálhatnak.
- Három megy, egy marad: a kooperatív tanulásszervezés során szükség van arra, hogy a csoportok egymás munkáival megismerkedjenek. Ennek egyik formája ez a technika. Lehetővé teszi, hogy egy időben történjék meg a kiscsoportokban az elvégzett munkának, gondolkodási folyamatok eredményének bemutatása.
- Írószeminárium: olyan eljárás, amelynek segítségével a tanár a tanulók írásbeli szövegalkotó képességét irányítja, fejleszti. A tanuló fokozatosan tanulja meg, hogy az írás a gondolatok tisztázásának és kifejezésének hatékony eszköze. A módszer közvetlenül befolyásolja a szókincs, a nyelvhasználat, a kritikai gondolkodás és az olvasási képesség fejlődését.
- Kerekasztal – körforgó: olyan eljárás, amelyben a csoport tagjai arra törekednek, hogy mindenki egyenlő mértékben járuljon hozzá a gondolatok kifejtéséhez. Sikerral alkalmazható a tanulási folyamat mindhárom fázisában.
- Kilépőkártya: az oktatási – képzési folyamat egy – egy egységének, szakaszának reflektálási fázisában alkalmazható technika; amely arra ad módot, hogy a tanulók reflektáljanak a tananyagra, illetve a saját tanulási folyamatukra: (1) kiemelik a legfontosabb gondolatokat, (2) kérdéseket fogalmazzanak meg az anyaggal kapcsolatban, (3) megjegyzést, észrevételt tegernek.
- Kockázás: olyan a gondolkodást és írást fejlesztő eljárás, amely különböző szintű műveletekkel egy adott téma más – más szemszögből való vizsgálatára készlet. Egy kockára van hozzá szükség, melynek minden oldalán egy – egy utasítás áll. Ezek a rövid utasítások olyan hívószavak, melyek egy – egy gondolkodási műveletre készletnek a megadott témáról.
- Konstruktív vita: ez a vitatechnika segítséget nyújt a diákoknak saját érveik kidolgozásában, előadásában, illetve alapos magyarázatában, valamint mások érveinek figyelmes meghallgatásában.
- Mozaik: a kooperatív tanulás alapvető formája. A kiscsoportokban a diákok közösen tanulnak, együtt oldanak meg problémákat. A kiscsoportok minden tagja valamely részfeladat, kérdés, vonatkozás, probléma, vagy szövegegység gazdája lesz. Ezt elolvassa, értelmezi, megérti, megoldja, majd megtanítják egymásnak, amit tudnak.
- Reciprok tanítás: tudjuk, hogy a tanulás egyik legjobb módja, ha tanítunk. A technika azt a célt szolgálja, hogy a tanulóknak is tegye lehetővé a tanárszerep átélését, miközben végigvezeti őket megadott szövegen, szövegrészleten.
- Szakaszos szövegfeldolgozás: olyan komplex eljárás, amely az olvasás és a gondolkodás folyamatát irányítja egyrészt az RJR modell rövidebb, a szövegszakaszokra épülően ismétlődő felhasználásával, másrészt a szövegszakaszokat megelőző és követő (tanári) kérdésekkel.
- Találó kérdések: olyan technika, amely abban segít, hogy a diákokat egy adott szöveg mélyebb megértésére és a belőle eredő ismeretek elsajátítására késztessek. A tanulók felváltva fogalmazzanak meg kérdéseket az olvasottakból egymásnak.

- Tanári kalauz: olyan feladat- vagy kérdéssor, amelynek az a szerepe, hogy a tanár akkor is segíthesse a diákok jelentésteremtési aktusait, ha egyébként „nincs jelen” a tanulási folyamatban.
- Vándorló csoportok: a kooperatív tanulás egyik formája, amely lépésben is lehetővé teszi a diákok együttműködését a tanulásban és a gondolkodásban. A technika alkalmazása során a tanár általkérdések (vagy szempontok) formájában megadott irányvonal segíti a diákokat az adott téma értelmezésében, elemzésében, megoldásában és megvitatásában.
- Venn – diagram: olyan grafikai szervező, amely két vagy több egymást átfedő síkidomból áll. Gondolatok szembeállítására, illetve a közöttük fellelhető átfedés, hasonlóság illusztrálására használható.

III. HELYI TANTERV – OKTATÁSI PROGRAM

1. Óratervek

Az iskola óraterve mind tartalmában, mind szerkezetében tükrözi az intézményben folyó oktató-nevelő munkát meghatározó pedagógia elveket és célokat. A kötelező tanórai foglalkozások a minden tanuló által kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazzák.

A nem kötelező tanórai foglalkozások és egyéni felzárkóztatás lehetőségéből a tanulók egyéni érdeklődésüknek megfelelően, a szülők döntése és a pedagógusok (osztályfőnökök) javaslata alapján választanak a minimálisan és maximálisan megadott keretek között. A választható foglalkozások célja a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, speciális és kiegészítő ismeretek nyújtása.

1.1. Óratervek iskolatípusonként

1.1.1. Nyolcosztályos általános iskola alsó tagozata 1-4. osztály

Óraterv a kerettantervekhez – 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

1.1.2. Négyosztályos általános iskola alsó tagozata összevont 1-2. és 3-4. osztályokkal

Pálfán

Óraterv a kerettantervekhez – összevont 1- 2. évfolyam		
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1
Idegen nyelvek	-	-
Matematika	4+1	4+1
Környezetismeret	1	1
Etika		1
Ének-zene		2
Vizuális kultúra		2
Technika, életvitel és gyakorlat		1
Testnevelés és sport		5
Szabadon tervezhető órakeret		2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25

Óraterv a kerettantervekhez – összevont 3-4. évfolyam		
Tantárgyak	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6+1	6+1
Idegen nyelvek		2
Matematika	4+1	4+1
Környezetismeret	1+1	1+1
Etika		1
Ének-zene		2
Vizuális kultúra		2
Technika, életvitel és gyakorlat		1
Testnevelés és sport		5
Szabadon tervezhető órakeret		3
Rendelkezésre álló órakeret	25	27

Tolnanémedin

Óraterv a kerettantervekhez – összevont 1- 2. évfolyam

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	
Idegen nyelvek	-	-
Matematika	4+1	
Környezetismeret	1	
Etika	1	
Ének-zene	2	
Vizuális kultúra	2	
Technika, életvitel és gyakorlat	1	
Testnevelés és sport	5	
Szabadon tervezhető órakeret	2	
Rendelkezésre álló órakeret	25	25

Óraterv a kerettantervekhez – összevont 3-4. évfolyam		
Tantárgyak	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6+1	
Idegen nyelvek		2
Matematika	4+1	
Környezetismeret	1+1	
Etika	1	
Ének-zene	2	
Vizuális kultúra	2	
Technika, életvitel és gyakorlat	1	
Testnevelés és sport	5	
Szabadon tervezhető órakeret	3	
Rendelkezésre álló órakeret	25	27

1.1.4. Négyosztályos általános iskola alsó tagozata összevont 1-4. osztályokkal a Nagyszékelyben

Óraterv a kerettantervekhez – összevont 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7			
Magyar nyelv és irodalom	+1		-	-
Idegen nyelvek	-	-	-	2+1
Matematika	4			
Matematika		+1		-
Környezetismeret	-	-	+1	
Környezetismeret	1			
Etika	1			
Ének-zene	2			
Vizuális kultúra	2			
Technika, életvitel és gyakorlat	1			
Testnevelés és sport	5			
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Összesen	25	25	25	27

Magyar nyelv és irodalom 3. és 4. évfolyamon 6+ 1 óra

Sárszentlőrincen

Óraterv a kerettantervekhez – összevont 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	6+1
Magyar nyelv és irodalom	+1	+1	-	-
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4+1	4	4+1	4
Matematika	-	+1	-	-
Környezetismeret	-	-	+1	
Környezetismeret	1			
Etika	1			
Ének-zene	2			
Vizuális kultúra	2			
Technika, életvitel és gyakorlat	1			
Testnevelés és sport	5			
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Összesen	25	25	25	27

Magyar nyelv és irodalom, matematika 1-3. összevont és 2-4. összevont, idegen nyelv +1 óra kiadása 2017/1018-as tanévben nem került kiosztásra

1.1.5. Nyolcosztályos általános iskola felső tagozata 5-8. osztály

Óraterv a kerettantervekhez – 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1+1	2
Magyar irodalom	2	2	2	2
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	0,5	+0,5		
Hon- és népismeret	0,5	+0,5		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	+2	1+1	1	1+1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

1.1.6. Gimnázium 9-12. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. évfolyam				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Magyar irodalom	2	3	3	3
I. Idegen nyelv	3+2	3+2	3+3	3+3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3+1	3+1
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia-egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0,5			
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek – Vizuális kultúra			1	1
Művészetek - Dráma és tánc	0,5		1	1

Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	1+2	1+2	+2	+2
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	36	36	35	35

Hatosztályos gimnázium

Hatosztályos gimnázium 7-13. évfolyam											
A NAT műveltség- területei	Részterületek	Helyi tantárgyak	Heti óraterv							Össz:	37 hét összesen:
			7.g	8.g	9. nyg.	10. g.	11. g.	12. g.	13. g.		
1. Anyanyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv magyar irodalom	2	2	0,5	1	1	1	1	8,5	314,5
			2	2	2	3	3	3	3	18	666
2. Élő idegen nyelv	angol, német német, angol	1. nyelv	3	3	15	3	3	3	3	33	1221
		2. nyelv	-	-	-	3	3	3	3	12	444
3. Matematika	matematika	matematika	3	3	3	3	3	3+1	3+2	24	888
4. Ember és társadalomismeret	társadalom-ember-, állampolgári ism.	történelem	2	2	2	2	2	2,5	3	15,5	573,5
		társadal. ism.	-	-	-	-	-	1	0,5	1,5	55,5
		emberismeret	0,5	-	-	-	-	1	-	1,5	55,5
		filozófia	-	-	-	-	-	-	1	1	37
5. Földünk és környezetünk	környezetvédelem	földrajz	1,5	1,5	-	2	2	-	-	7	259
6. Ember és természet	biológia egészségtan fizika kémia	biológia	1,5	1,5	-	-	1,5	2	2	8,5	314,5
		egészségtan	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		fizika	1,5	1,5	-	1,5	2	2,5	-	9	333
7. Művészetek	énekezenzene tánc, dráma rajz és vizuális nevelés mozgókép és média ism.	kémia	1,5	1,5	-	2	2	-	-	7	259
		énekezenzene	1	1	-	1	1	-	-	4	148
		tánc, dráma	-	-	-	-	-	-	1	1	37
8. Informatika	számítástech.	rajz	1	1	-	1	1	-	-	4	148
		művészeti ism.	-	-	-	-	-	1	1	2	74
		média ism.	-	-	-	-	-	0,5	0,5	1	37
9. Életvitel és gyakorlati ism.	pályaorientáció szocializáció	informatika	1+ 0,5	1	2	2	+1	+1	+1	10,5	388,5
10. Testnevelés	testnevelés	technika osztályfőnöki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		testnevelés	1	1	1	1	1	1	1	7	259
		testnevelés	2	2	5	5	5	5	5	29	1073
Összesen:			25	25	30,5	30,5	31,5	31,5	31	205	7585
Választható	magyar, színjátszó szakkör matematika fakultáció informatika fakultáció természettudományok fakultáció társadalomtudományok fakult. idegen nyelv fakultáció sport szakkör tömegsport	←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
		←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
		←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
		←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
		←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
		←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
		←	←	←	←	←	←	←	←	2	74
Csoportbontás idegen nyelvi órákon		1.	3	3	15	3	3	3	3	33	1221
		2.	-	-	-	3	3	3	3	12	444
Összesen:			3	3	15	6	6	14	18	65	2405
Mindösszesen:			28	28	45,5	36,5	37,5	45,5	49	270	9990

2. A képzés rendje, a pedagógiai folyamat megtervezése

2.1. Beiratkozás és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

- Az általános iskola első évfolyamára való beiratkozáskor az óvónők, szülők és a pszichológus javaslata alapján az intézményvezető dönt a tanuló felvételéről.
- A következő évfolyamba lépés feltétele a bizonyítvánnyal igazolt eredményesen elvégzett előző év (más iskolából érkezve, pótvizsga, osztályozó vizsga esetén is). Az átmeneti időszakra az iskolaváltás gondjainak megoldására, a konkrét helyzetre akcióttervet készítünk.
- A helyi gimnáziumba a tanulók tanulmányi átlaguk alapján kerülhetnek be.
- Más iskolából érkező tanulóknak is ugyanezek a felvételi feltételek, valamint a tanuló korábbi iskolai magatartása.
- Felmentést a mindennapi iskolába járás alól az intézményvezető ad a Köznevelési törvény alapján.

2.2. Ellenőrzés, értékelés, vizsgák, mérések

2.2.1. Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.

Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

2.2.2. Az értékelés fajtái

2.2.2.1. Az értékelés specialitásai az alsó tagozaton

- Az alsó tagozaton a 2. osztály első félévének végéig félévenként szövegesen értékelünk. A 2. osztály második félévében az értékelés megegyezik a többi osztály értékelési formájával.
- A szöveges értékelés célja az, hogy a szülők pontos képet kapjanak gyermekük képességeinek és készségeinek fejlődéséről.
- Az értékelő szöveg tárgyanként, illetve azon belüli részenként változhat, az adott terület kulcskompetenciáinak függvényében (pl. hangos olvasás, szövegértés, lényegkiemelés, vagy: tollbamondás, szövegalkotás, íráskép). Egy tárgyon/értékelendő területen belül az azonos szintű teljesítményekre, illetve hiányosságokra azonos kifejezéseket, nyelvi fordulatokat kell használni minden gyerek esetében.
- Az értékelő szöveg minősítéstartalma tárgyanként (egységenként) öt teljesítményfokozatnál kevesebb nem lehet.
- Az értékelő szövegnek az abszolút teljesítmény mellett tükröznie kell az előző értékelés óta tapasztalt fejlődést is.
- Az értékelés nem tartalmazhat társakkal való összehasonlítást (nem rangsorolhatja a diákokat).
- Az értékelés mindenkor segítő szándékú; a gyerek fejlődését kell segítenie, nem lehet megalázó vagy büntető jellegű. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.
- Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is pontosan értse.

2.2.2.2. Értékelés a 2-12. évfolyamon

A tanulók teljesítményét, tanulmányi munkáját tantárgyanként értékeljük.

A félévi és tanév végi – ellenőrzőben, ill. bizonyítványban rögzített – értékelés funkciói:

Félévkor: visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.

Év végén: az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A félévi és év végi értékelésnek összhangban kell lennie az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

Az év végi osztályzat a Köznevelésről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően születhet osztályozó vizsga eredményeként. Ekkor az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi.

2.2.3. Az ellenőrzés

Fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,

Elvárásunk a szép, tiszta, rendezett írás, ezért a pedagógusoknak lehetőségük van a diák munkájának külalakját osztályozni, és azt az adott tantárgyhoz beírni.

Írásbeli számonkérési formák:

- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- felmérő dolgozat - résztémák vagy nagyobb anyagrész után történő írásbeli számonkérés. A résztémában megszerzett ismereteket kéri számon. E dolgozat írásának korlátai, ha a tanulók nagyobb csoportja (pl. harmada) hiányzik. A számonkérést a pedagógus előzetesen bejelenti. Az értékelésben betöltött szerepe súlyozott, a jegy zöld színnel kerül beírásra.
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő). Az értékelésben betöltött szerepe nagyon hangsúlyos, a naplóban piros jegy jelzi.
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.
A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik a pedagógusok:

Értékelési skálák kialakítása:

Pedagógiai programunkban javaslatot teszünk az értékelési skálák minél optimálisabb kialakításához, segítve ezzel a szakmai munkaközösségek értékelési skáláinak kialakítását. A javaslatban szereplő teljesítményszázalékok általában elfogadottak, de a ponthatárok a követelmények időarányos tudásának függvényében változtathatók.

Szükséges mérlegelni a ponthatárok kialakításakor azt is, hogy a feladatok hány százaléka méri a tanulók minimális, továbbhaladáshoz szükséges tudását, illetve mennyi az optimum szintű feladat.

Alsó tagozaton

Teljesítmény	Érdemjegy
91 % fölött	jeles (5)
76 – 90 %	jó (4)
51 – 75 %	közepes (3)
31 – 50 %	elégséges (2)
0 – 30 %	elégtelen (1)

Felső tagozat:

Javaslat a teljesítményszázalékok kialakításához

Teljesítmény	Érdemjegy
91 % -100 %	jeles (5)
76 % - 90 %	jó (4)
51 % - 75 %	közepes (3)
31 % - 50 %	elégséges (2)
0 % - 30%	elégtelen (1)

Minimumszintű mérésekhez javasolt:

Teljesítmény	Érdemjegy
85 % -100 %	Megfelelt a továbbhaladáshoz szükséges teljesítmény minimum szintjének
50 % - 84 %	Korrekciónak van szüksége
50 % alatt	Mivel ezek a feladatok minimum szintűek, ezért ezeknek tanulóknak a bemért tananyag újratanítása szükséges.

Tehetséggondozó feladatsorok teljesítményméréséhez javasolt

Teljesítmény	Érdemjegy
95 % -100 %	Kiváló a teljesítményed!
85% - 94 %	Jól dolgoztál!
50 % - 84 %	Gyakorolj tovább!
50 % alatt	Még gyakorolj sokat, most nem sikerült!

Az ellenőrzés funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következőképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

2.2.4. Az írásbeli beszámoltatások korlátai

Az írásbeli beszámoltatások korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya; az otthoni (délutáni iskolai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

2.2.4.1. Az írásbeli beszámoltatás - a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. Ugyanakkor a hazai és külföldi felsőoktatási intézmények vizsgarendszere az írásbeli számonkérési formákat részesíti előnyben: ezen belül is a tesztvizsgát, amely a magyar oktatási rendszerben eddig nem volt szokásos. A tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzesszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren. Ugyanakkor a magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben.

Elvek:

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratható.
- Egy napon legfeljebb 2 témazáró dolgozatot íratható.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek).
- A bizonyítottan részképesség-hiányos (dyslexiás), illetve írásképtelenséget okozó fogyatékkal élő diákokat az írásbeli számonkérés minden formája alól fölmentett.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára. (Pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, prezentáció készítése demonstrációs eszközökkel, stb.)
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját rövid időn belül értékelni, javítani kell: ellenkező esetben annak – fontosabb – visszajelzés jellege háttérbe szorul “jegyszerző” funkciója mögött.
- A tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kérheti el, szedheti be pedagógus. (Előzetes bejelentés nélkül a tanuló magánfeljegyzéseit, jegyzeteit nem szabad elvenni.)

2.2.4.2. A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata

A “házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 4-5-7 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.

- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
 - nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
 - meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
 - a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat büntethető. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése stb.)
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

2.2.5. Vizsgák, mérések

- Az általános iskola 4. osztálya végén az alsó tagozatos tanítók mérik, hogy minden tanuló elérte-e a meghatározott követelményszintet, de vizsgát nem tervezünk.
- A gimnáziumba tanulmányi átlaguk alapján jelentkeznek a tanulók.
- A gimnáziumban **belső vizsgát** tervezünk. Azért tartjuk fontosnak az ún. kisérettségít, hogy a tanulók némi rutinra tegyenek szert az érettségi vizsgáig. A belső vizsga szabályzata a minőségirányítási program része.
- A 13. osztály végére középszintű **érettségi vizsgát** szervezünk. A középszintű érettségi vizsgát a középiskolákban tartják, az írásbeli vizsgára központi feladatsorokat visznek, melyeket országos szinten meghatározott szempontok alapján javítanak a középiskolai tanárok. A szóbeli vizsgák kérdéssorait a középiskolás tanárok állítják össze, az értékelést ugyancsak országos szinten meghatározott szempontok alapján végzik. A középszintű érettségi vizsgák témakörei, részletes követelményrendszer megtekinthető a www.oktatas.hu oldalon. A választható érettségi vizsgatárgyak középszinten biológia, informatika és testnevelés, emelt szinten biológia és informatika, amelyre iskolánk biztosítja a felkészítést. Az emelt szintű érettségre történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a NAT és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM rendelet alapján végezzük.
- **Osztályozó vizsga:** a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51 §-ának (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott és emiatt a teljesítménye a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető.
- Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie. A tanév végén a tanuló akkor tehet osztályozó vizsgát, ha a nevelőtestület engedélyezi számára. A nevelőtestület ezt akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a húsz tanórát és az iskola eleget tett a rendeletben foglalt értesítési kötelezettségének.
- Az osztályozó vizsga formájáról (írásbeli, szóbeli, ill. mindkettő) az érintett szaktanár dönt minden korosztálynál. Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyv készül, melyet aláírásukkal hitelesítenek a vizsgáztatásban résztvevő tanárok.

•**Különbözeti vizsga:** különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki

- másik iskolából érkezik iskolánkba és az általa eddig tanultak, illetve az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyag között tartalmi vagy tantárgyi különbség van
- másik iskolatípusból érkezik

•**Javítóvizsga:** javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki

- a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott legfeljebb három tantárgyból,
- az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

A kiskorúak javítóvizsgáján a szülő is részt vehet, de annak folyamatába bele nem szólhat. A javító vizsgáról jegyzőkönyv készül, melyet aláírásukkal hitelesítenek a vizsgáztatásban résztvevő tanárok.

•**Pótló vizsga:** pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A pótvizsga a gyermeket tanító szaktanár, tanító irányításával, de három pedagógus előtt zajlik.

•A vizsgák időpontja: vizsgatípustól függően az éves munkaterv, vagy külön ütemterv szerint. Ettől eltérni az intézményvezető vagy tagintézmény vezető engedélyével lehet. A vizsgák követelménye a NAT és a kerettanterv által meghatározott és a helyi tantervben szereplő, az arra a tanévre vonatkozó tananyag.

•A vizsga feladatlapok különböző típusú feladatokat tartalmaznak, melyek a tanultak felidézését, alkalmazását és értelmezését igénylik. A vizsga lehetővé teszi annak értékelését, hogy a vizsgázó

- milyen mélyen sajátította el az előírt témák tényeit, összefüggéseit, törvényeit,
- milyen színvonalon képes hasonlóságokat, különbségeket, ok-okozati és egyéb összefüggéseket felismerni,
- mennyire képes táblázatokból, grafikonról, térképekről vagy más ábrákról információkat leolvasni, értelmezni,
- milyen szinten tudja a tanult ismereteket, módszereket és eljárásokat alkalmazni,

•Az egységes javítást és értékelést a tantárgy szakmai munkaközösség-vezetője által adott útmutató biztosítja. Az elbírálás szempontjai:

- a tanuló tantárgyi felkészültsége, tudásának mélysége
- a felelet logikus felépítettsége
- a tanuló fogalmazásmódja, stílusa.

- Az írásbeli vizsga eredményét 1 héten belül a tanulóval közölni kell.
- Az írásbeli és szóbeli vizsgákon a vizsgázó tantárgyi eredményét jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal kell minősíteni.

Egész évben is fontos a folyamatos ellenőrzés és értékelés, mert a pedagógus, a gyermek, a tanuló és a szülő is így látja a folyamatos előrehaladást ill. a nehézségeket.

- A tanulókat félévenként legalább három érdemjegy alapján osztályozzuk, az érdemjegyszerzés módját a szaktanár határozza meg (szóbeli, írásbeli, óra alatti munkáért, önálló kiselőadásért, versenyen való részvételért stb.).
- A köznevelési törvény módosításából eredően szöveges értékelést alkalmazunk a második évfolyam félévéig.
- A többi évfolyamon a tanuló tudását jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2) és elégtelen (1) minősítéssel értékeljük. A tanulók félévi ill. év végi tantárgyi jegyét a szaktanár javaslata alapján a nevelőtestület dönti el. Egy-egy tantárgyból a kiemelkedő teljesítményt záradékban kell beírni a hivatalos dokumentumokba. A záradék szövege: „..... tantárgyból dicséretben részesül.”
- A növendék magatartás és szorgalom jegyét az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület határozza meg.
- A magántanulók negyedévenként tesznek vizsgát. Ettől eltérni az intézményvezető illetve tagintézmény vezető engedélyével lehet.
- A bizonyítványok és anyakönyvek záradékolásáról az osztályfőnökök gondoskodnak.

2.3. A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei, a tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei

2.3.1. A magatartás érdemjegnél figyelembevett szempontok

- aktivitás, példamutatás,
- a közösségi célokkal való azonosulás,
- a közösségre való hatás,
- törődés társaival,
- a házirend betartása,
- a viselkedés, a hangnem és
- a fegyelmezettség

Mindezek alapján a magatartásból adott érdemjegy feltételei a következők:

Példás érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki a közösség munkáját elősegíti jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával valamint példás viselkedésével;
- aki szereti és szervezi a közösségi életet;

- aki betartja a házirendet és társait is arra ösztönzi;
- aki mindenkivel tisztelettudó, udvarias;
- aki fegyelmezett, segítőkész és megbízható;
- aki önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti.

Jó érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- aki betartja a házirend szabályait;
- aki általában tisztelettudó és udvarias;
- aki zömében segítőkész, megbízható;
- a közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.

Változó érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki a közösségi munkába csak vonakodva vesz részt;
- viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- aki házirendet csak figyelmeztetésre tartja be;
- aki nem tisztelettudó, nem udvarias;
- aki nem segít;
- akinek a fegyelme ingadozó, munkája pontatlan;
- aki igazolatlanul mulasztott.

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki hátráltatja a közösség fejlődését, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be,
- aki közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart;
- aki a házirendet figyelmeztetés ellenére sem tartja be;
- aki tiszteletlen, udvariatlan, nyegle;
- aki fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik;
- aki igazgatói vagy nevelőtestületi figyelmeztetést, intést ill. megrovást kapott;
- aki több alkalommal igazolatlanul mulasztott.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.3.2. A szorgalom érdemjegy kialakításánál figyelembevett szempontok

- tanulmányi munka,
- általános tantárgyi munkavégzés,
- feladatvállalás,
- önállóság,
- a tanórán kívüli információk felhasználása.

A szorgalmi minősítő osztályzat tartalma:

- Példás:
- ha képességeihez, körülményeihez mérten pontosan elvégzi a feladatát;
 - ha a munkában önálló, az önellenőrzése rendes;
 - ha kötelességtudata magas fokú;
 - ha érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed;

- taneszközei tiszták, rendesek és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza;
- tanórákon aktív, szívesen vállal többlet-feladatokat is, és azokat elvégzi.

Jó

- ha figyel órákon, és megbízhatóan dolgozik;
- ha ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, ellenőrzi önmagát;
- ha általában felkészül;
- ha érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül;
- taneszközei rendezettek;
- ha tanórákon többnyire aktív.

Változó

- ha munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen;
- ha csak utasításra fog hozzá az önálló munkához;
- ha munkája változékony jellegű;
- ha szétszórtság jellemzi;
- tanulmányi teljesítménye elmarad a képességeitől;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- ha érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból lerontja.

Hanyag

- ha figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a feladatait nem végzi el;
- ha nem hajlandó munkavégzésre;
- ha nem törődik kötelességeivel;
- ha érdektelenség, közöny jellemzi;
- ha bármilyen tárgyból szummatív jelleggel 1 érdemjegyet kapott.
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges

2.3.3. A tanulók jutalmazásának elvei

A tanulmányi, magatartási és szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét tanulmányi, sport, kulturális, diáktanácsos tevékenységgel erősítő tanulókat jutalomba részesítjük.

Ezek lehetnek:

- átlagon felüli aktivitásért, jó munkáért osztályfőnöki dicséret,
- házi versenyen elért eredményért, egész éves kimagaslóan jó munkáért szaktanítói ill. szaktanári dicséret,
- kiemelkedő közösségi munkáért DÖK dicséret
- három osztályfőnöki dicséretért tagintézmény-vezetői dicséret vagy igazgatói dicséret
- három igazgatói vagy tagintézmény-vezetői dicséretért nevelőtestületi dicséret
- megyei verseny vagy egyéb kimagasló eredmény esetén igazgatói dicséret és jutalomkönyv a tanév végén a tanulók, nevelők és a szülők közössége előtt,
- több tárgyból kiemelkedően jó teljesítés esetén nevelőtestületi dicséret és könyvjutalom a tanév végén ugyancsak a tanulók, nevelők és a szülők közössége előtt,

- a legkiválóbb tanulók szerepelnek az „Aikre büszkék vagyunk” tablón, ill. 8. év végén a 8 év alatt nyújtott tanulmányi és közösségi munkáért megörökítésre kerül az iskolai Emlékkönyvben.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő vagy jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.3.4. A tanulók fegyelmezésének elvei

2.3.4.1. A fegyelmező intézkedések

Az a tanuló, aki kötelességeit és a házirendben foglalt szabályozókat enyhébb formában megszegi, igazolatlanul mulaszt, tanulóhoz nem méltó magatartást tanúsít, tanulmányi kötelezettségeit sorozatosan megszegi, fegyelmező intézkedésben részesül, mely nem megtorló jellegű, hanem nevelési eszközként a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgál.

A fegyelmező intézkedések szóban és írásban a következők lehetnek:

- szaktanári (szakoktatói) napközis tanári és ügyeletes tanári figyelmeztetés, intés, megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
- tagintézmény-vezetői figyelmeztetés, intés, megrovás
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
- nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, megrovás

Az írásos intések előtt szóbeli figyelmeztető intézkedésben vagy írásos figyelmeztetésben kell részesíteni a tanulót, kivéve, ha a cselekmény súlya azonnali írásos intést tesz szükségessé. Az igazgatói írásbeli intést az osztályfőnök kezdeményezi.

A fegyelmező intézkedéseket a tanulók tájékoztató füzetébe ill. ellenőrző könyvébe, továbbá az osztálynaplóba be kell írni.

2.3.4.2. A fegyelmező büntetések

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesítendő.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,

- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

A felelősségre vonás eljárás módjára és formájára nézve a törvény rendelkezései az irányadók.

2.4. A csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A tanulók az iskolai foglalkozásokon osztály – vagy csoportkeretben vesznek részt saját tantermben, illetve a tantárgy speciális igényei miatt szaktanterekben, vagy csoportokban az ilyen célra kialakított tanterekben, helyiségekben (nyelvi labor, számítástechnika terem, technika terem, tornaterem, sportcsarnok stb.).

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és az informatikát. A tanulók önkéntes jelentkezés alapján, érdeklődési körüknek megfelelően kerülhetnek be, bizonyos esetekben (például aránytalanul magas jelentkező esetén) tudásszint felmérés alapján.

3. Az iskolai élet munkarendje

3.1. Az iskolai élet munkarendje, a tanév programja a törvényben meghatározottakon túl

- Szülői értekezletek és fogadóórák: október, december, április. Tolnanémediben szeptember és február, ill. igény szerint.
- Nyílt napok - minden hónap első hete. Tolnanémediben a szülők igénye szerint.
- Gimisek „csuriavatója” - szeptember
- Megemlékezés Petőfi Sándorról (Sárszentlőrincen) - szeptember
- Megemlékezés Illyés Gyuláról (Pálfán és Simontornyán) - november
- Megemlékezés az intézmény névadójáról, Vak Bottyánról (Simontornyán) - november 11.
- Megemlékezés Vörösmarty Mihályról (Pincehelyen) – december
- Megemlékezés Lázár Ervinről (Pálfán és Sárszentlőrincen)
- Karácsonyi ünnepély
- Farsangi karnevál (február)
- Gimnáziumi szalagtűző (Simontornyán) - november
- Megemlékezés Pillich Ferenc entomológus gyógyszerészről - április
- Egy nap a településért - takarítási és környezetvédelmi nap - április 22-e körüli péntek
- Gyermeknap (május vége)
- Ballagás (május és június)
- Megemlékezések nemzeti ünnepeinkről: március 15., október 23.
- Nemzeti emléknapjainkról:
 - Aradi vértanúk napja - október 6. (emlékműsor)
 - Az 1956-os forradalom leverésének napja – november 4. (koszorúzás)
 - A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja - február 25. (emlékműsor)
 - A holokauszt áldozatainak emléknapja - április 16. (emlékműsor, kiállítás megtekintése)
 - Trianoni emléknap és a Nemzeti Összetartozás Napja – június 4. (projektnap, emlékműsor)

- Megemlékezések jeles napjainkról:
 - Magyar Kultúra Napja – január 22. (műsor a Fried Művelődési Házban)
 - Költészet Napja – április 11. (Társulási szintű gálaműsor a Fried Művelődési Házban)
 - Kulturális Örökség Napja – szeptember (Helytörténet Háza kiállításai)

3.2. Egyéb helyi szabályzók

- A kedd délutánok (Tolnanémediben csütörtök) továbbra is a hittannak fenntartott időkeretek. Erre az időpontra az iskola semmilyen programot nem szervez ill. ha 1-1 alkalommal elkerülhetetlen, előre egyeztet.
- Minden intézménytípusnál külön házirend készül. A konszenzus alapján elfogadott házirend betartása és betartatása mindenkire nézve kötelező. Tartalmukat a tantestület (kikérve a tanulókat, szülők véleményét) 3 évenként felülvizsgálja, és a szükséges korrekciókat végrehajtja. Ügyel arra, hogy tartalma ne álljon ellentétben magasabb szintű szabályzókkal. Módosításához, elfogadásához szükséges az ott dolgozó pedagógusok 2/3-os többségű szavazataránya.
- Az intézmény alapvető iratait egy dokumentumgyűjteménybe foglaljuk egybe. Az egyszerűség kedvéért nem szerepelnek a helyi pedagógia program hivatalos mellékleteként.

A dokumentumgyűjteményben található:

- Alapító okirat
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium szervezeti és működési szabályzata
- Kollektív szerződés
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Szülői Munkaközösségének szervezeti és működési szabályzata
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Diákönkormányzatának szervezeti és működési szabályzata
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai programjának 1 példánya teljes terjedelemmel
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Minőségirányítási programjának 1 példánya teljes terjedelemmel
- A mindenkori éves munkaterv
- A mindenkori érvényes házirendek ill. belső szabályozók.

A pedagógiai program kötelező felülvizsgálatára 5 év múlva kerül sor, az apróbb észrevételeket, korrekciókat évente írásban rögzítjük. A pedagógiai program 5 éven belüli módosításához a tantestület 2/3-os szavazata szükséges.

Az intézmény teljes pedagógiai programjának 1 példányát az iskolai könyvtárban helyezzük el, hogy a szülők bármikor hozzáférhessenek, emellett iskolatípusonként szétválasztva, de teljes terjedelemben az iskola honlapján is olvasható.

IV. HELYI TANTERV – KERETTANTERV

Intézményünkben a belépő évfolyamokon a következő kerettantervek alapján tanítjuk az adott tantárgyakat. Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő, választható ("A változat" illetve "B változat") kerettanterve közül a fenti tantervek alapján tanít! Ahol nem jelöltünk "A" vagy "B" változatot, ott csak az alapváltozatot lehetett választani:

1. HELYI TANTERV – KERETTANTERV 1-4. OSZTÁLY

51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet –1. melléklet

TANTÁRGY	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
Magyar nyelv és irodalom	alapváltozat
Idegen nyelv	alapváltozat
Matematika	alapváltozat
Etika	alapváltozat
Környezetismeret	alapváltozat
Ének-zene	A változat
Vizuális kultúra	alapváltozat
Technika, életvitel és gyakorlat	alapváltozat
Testnevelés és sport	alapváltozat

2. HELYI TANTERV – KERETTANTERV 5-8. OSZTÁLY

51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet – 2. melléklet

TANTÁRGY	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
Magyar nyelv és irodalom	B változat
Idegen nyelv	alapváltozat
Matematika	alapváltozat
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	alapváltozat
Hon- és népismeret	alapváltozat
Etika	alapváltozat
Természetismeret	alapváltozat
Biológia-egészségtan	A változat
Fizika	A változat
Kémia	B változat
Földrajz	alapváltozat
Ének-zene	A változat
Dráma, tánc	alapváltozat
Vizuális kultúra	alapváltozat
Informatika	alapváltozat
Technika, életvitel és gyakorlat	alapváltozat
Testnevelés és sport	alapváltozat
Osztályfőnöki	helyi tanterv

3. HELYI TANTERV – KERETTANTERV 9-12. OSZTÁLY

51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet – 3. melléklet

TANTÁRGY	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
Magyar nyelv és irodalom	B változat
I. idegen nyelv	alapváltozat
II. idegen nyelv	alapváltozat
Matematika	alapváltozat
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	alapváltozat
Etika	alapváltozat
Biológia	B változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Földrajz	alapváltozat
Ének-zene	A változat
Művészetek – Dráma és tánc	alapváltozat
Művészetek - Művészetismeret	alapváltozat
Vizuális kultúra	alapváltozat
Mozgóképkultúra és médiaismeret	alapváltozat
Informatika	alapváltozat
Testnevelés és sport	alapváltozat
Technika, életvitel és gyakorlat	alapváltozat
Osztályfőnöki	helyi tanterv

V. A TANULÓK KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATÁNAK MEGSZERVEZÉSE

1. Középiskolánkban meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott felelős (pedagógiai asszisztens vagy az iskolatitkár) a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott **ötven óra** közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

2. A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jótékonyági,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelmi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős,
- h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

3. A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.
4. Az iskolánk lehetőleg a 10-12. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven óras közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.
5. A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül -szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.
6. A közösségi szolgálat teljesítése körében **egy órán hatvan perc** közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.
7. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként **legkevesebb egy, legfeljebb háromórás** időkeretben végezhető.
8. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.
9. A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként
 - a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
 - b) a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
 - c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
 - d) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium eljárásrendje:

1. A tanuló a *Jelentkezési lappal* jelentkezik közösségi szolgálatra az iskolában.
2. Az iskola *Együttműködési megállapodást* köt a fogadó szervezettel.
3. A tanuló és a szervezet a munka során *naplót* vezet, melyet minden szeptemberben lead az osztályfőnöknek.
4. Az elvégzett órákról az iskola igazolást állít ki a tanulónak.

A Jelentkezési lap, az Együttműködési megállapodás és a Napló letölthető intézményünk honlapjáról. (www.vakbottyan-stornya.sulinet.hu)

**TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0023 „Partnereinkkel karöltve, gyermekeink sikeréért”
esélyegyenlőségi pályázathoz kapcsolódóan a következőket szeretnénk a Pedagógiai
Programunkba beépíteni:**

1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók iskolai sikerességét elősegítő, befogadó szemléletet közvetítő, a gyermekek, tanulók szükségleteit figyelembe vevő, differenciáló pedagógiai módszerek alkalmazása.
2. Átmenetek kezelését támogató, szülőknek és gyermekeknek, tanulóknak szóló programok, tevékenységek megvalósítása (óvoda-iskola átmenet, általános iskola középiskola átmenet, alsó-felső tagozat közötti átmenet).
3. Az intézményen kívüli partneri kapcsolatok erősítése, a helyi és településen kívüli kapcsolati háló szélesítése (pl. szakmai, tanulmányi, közösségi, sport és kulturális rendezvények, szervezése és lebonyolítása); együttműködések kialakítása és fejlesztése az egészségügyi, a szociális intézményrendszerrel.
4. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók szüleinek bevonása, aktív részvételének ösztönzése, velük partneri kapcsolat kialakítása, családlátogatások, közösségi rendezvények szervezése.
5. A települési roma nemzetiségi önkormányzattal történő együttműködés valamint a roma gyerekek és családjaik bevonását segítő tevékenységek.
6. A továbbtanulást támogató tevékenységek, pályaaorientációs programok megvalósítása.
7. Az iskolai felkészülést, kreatív szabadidős tevékenységeket biztosító, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek sikeres szocializációját segítő, tanórán kívüli szabadidős programok, kulturális rendezvények szervezésének, illetve azokon való részvétel támogatása.

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat a 2017. ... napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadására javasolta.

Kelt: Simontornya, 2017.

.....
az iskolai diákönkormányzatot segítő pedagógus, Simontornya

.....
az iskolai diákönkormányzatot segítő pedagógus, Pálfa

.....
az iskolai diákönkormányzatot segítő pedagógus, Pincehely

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség vezetősége a 2017. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Simontornya, 2017.

.....
szülői munkaközösség
Simontornya

.....
szülői munkaközösség
Tolnanémedi

.....
szülői munkaközösség
Nagyszékely

.....
szülői munkaközösség
Pálfa

.....
szülői munkaközösség
Sárszentlőrinc

.....
szülői munkaközösség
Pincehely

A pedagógiai programot az intézményi tanács a 2017. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Simontornya, 2017.

.....
az intézményi tanács elnöke

Az pedagógiai programot a Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium nevelőtestülete a 2017. augusztus 30. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Simontornya, 2017. 08. 30.

.....
Vak Bottyán Általános Iskola és
Gimnázium intézményvezetője
Simontornya